

Pedagogisch Beleid Kinderdagverblijf joepie!!

Valkenburgerweg 81c
6321 GB Wjlre
043-8520939

www.kinderdagverblijfjoepie.nl

Inhoud:

<u>1.</u> Algemene Visie:	4
<u>2.</u> Doelstellingen joepie:	4
<u>3.</u> Doelen Wet Kinderopvang in combinatie met onze werkwijze:	5
<u>4.</u> Uitdieping aan de hand van relevante pedagogen/psychologen:	16
<u>5.</u> Mentorschap/Volgsysteem/Overdracht:	18
<u>6.</u> Pedagogisch medewerkers en stagiaires:	20
Aanpak in geval van personeelstekort door Covid-19 of structureel	24
<u>7.</u> HBO-coach/Beleidsmedewerker:	25
<u>8.</u> Ouderparticipatie en oudercommissie:	26
<u>9.</u> Stamgroep:	27
<u>10.</u> Activiteiten buiten de stamgroep:	30
<u>11.</u> Samenwerking met derden:	30
<u>12.</u> Meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld:	31
<u>13.</u> Voedingsbeleid en Implementatie	33
<u>14.</u> Slotwoord:	33

Inleiding:

Volgens de wet kinderopvang dient ieder professioneel kinderdagverblijf te beschikken over een uitgewerkt pedagogisch beleid aan de hand waarvan een kinderdagverblijf werkt.

Dit geldt dus ook voor ons kinderdagverblijf Joepie, dat dagopvang biedt aan kinderen van 0 tot 4 jaar. Passie voor het werken met kinderen en geschikt zijn voor het ondernemerschap daarin zijn een ding, maar professionaliteit en een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de kinderen die er hun plekje hebben, maakt dat een kinderdagverblijf werkelijk een meerwaarde kan hebben in de ontwikkeling van jonge kinderen.

De Wet kinderopvang en de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang zijn grotendeels bepalend voor de inhoud van het pedagogisch beleid, maar uiteraard is dit wel toegespitst op ons kinderdagverblijf. Belangrijk vinden wij zelf dat het ook leesbaar is voor ouders en het naar buiten toe een helder beeld geeft van ons reilen en zeilen.

Het is belangrijk te vermelden dat de pedagogische kwaliteit altijd 'ter discussie' moet kunnen staan. Behoeften van ouders en kinderen kunnen veranderen, als ook pedagogische visies, wetenschappelijke bevindingen en bepalingen vanuit de wet.

1. Algemene visie op een kinderdagverblijf in deze gemeente.

Toen wij in eerste instantie onze 'plannen' voor een eigen kinderdagverblijf bespraken, zaten we boordevol idealen en plannen. Enerzijds vanuit professioneel oogpunt, maar anderzijds ook als 'dorpsmensen' en zelf moeders.

Het duurde een tijdje voordat al die zaken een duidelijke richting kregen. Maar uiteindelijk werd het beeld van hoe wij zelf het kinderdagverblijf en de opvang zagen steeds duidelijker. We hebben veel geïnformeerd om ons heen en dus vooral geluisterd naar de behoeften van de 'doelgroep', ouders van jonge kinderen onder de 4 jaar uit met name het Heuvelland. Uit al die geluiden komt vooral een kenmerk heel sterk naar voren. In een kinderdagverblijf in deze regio hecht men waarde aan een huiselijke, intieme en gezellige sfeer. Kleinschaligheid speelt daarbij een rol, geborgenheid in de zin van 'vaste gezichten' en een grote vertrouwensband tussen leidsters, kinderen en ouders. Tenslotte staat flexibiliteit erg hoog in het vaandel.

Daar kunnen wij ons zelf als ondernemers in deze gemeente helemaal in vinden. Mede door professionele ervaring maar ook onze persoonlijke ervaringen, kunnen wij goed inspelen op die aandachtspunten.

Van daaruit is uiteindelijk ook het beleid bepaald wat betreft alle facetten die in een kinderdagverblijf meespelen. Van openingstijden, tot pedagogisch medewerkers en niet te vergeten verbouwing en inrichting van het kinderdagverblijf. Maar ook het inhoudelijke werk en zaken die vanuit de Wet Kinderopvang en de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang telkens worden veranderd/bijgesteld. Hoe met de belangrijke zaken en ontwikkelingen in ons kinderdagverblijf wordt omgegaan, leest u verderop in deze visie.

Belangrijkste om te weten in dit eerste punt is dat er zorgvuldig onderzocht is waaraan ouders in deze en omliggende gemeenten en daarmee ook hun kinderen waarde hechten. Van daaruit is de opzet voor kinderdagverblijf joepie verder uitgewerkt, maar wordt deze ook jaarlijks op relevantie aangepast.

2. Doelstelling kinderdagverblijf joepie.

Uitgangspunt van kinderdagverblijf joepie is het kind; het kind en diens ontwikkeling in de prille jaren van het leven. Daarnaast zijn er 3 belangrijke elementen te noemen die er samen voor zorgen dat het kind zich optimaal kan ontwikkelen in de kinderopvang en de opvang een toegevoegde waarde heeft daarbij. Deze 3 elementen zijn:

1. Ouders/verzorgers
2. Pedagogisch medewerkers
3. Pedagogische doelen en werkwijze

Door de juiste wisselwerking van de 3 elementen willen wij ervoor zorgen dat het hoogste doel, de ontwikkeling van het individuele kind, zo optimaal mogelijk kan plaatsvinden. Dit is voortdurend onderhevig aan verandering en optimalisering, net als de gehele pedagogische visie. Communicatie tussen ouders en pedagogisch medewerkers zien wij daarbij als de sleutel naar die optimalisering en het waarborgen van dit doel.

Er zijn echter ook nog een aantal andere doelen te noemen:

- Hoge klanttevredenheid.
- Professionele opvang die betaalbaar is en blijft voor ouders/verzorgers.
- Professionele en medewerker vriendelijke werkplek, waar ruimte is voor individuele kwaliteiten van medewerkers en aandacht is voor deskundigheidsbevordering,

inspraak en groei.

- Samenwerking met eventuele partners en andere organisaties, enerzijds om de klantvriendelijkheid te bevorderen (denk aan kinderdagverblijven die ouders naar elkaar kunnen doorverwijzen bij wachtlijsten), anderzijds om de ontwikkeling van ieder kind nog meer te laten doorgroeien (denk daarbij aan bijvoorbeeld bezoeken door consultatiebureau en zorgcoach een aantal keren per jaar en inzet van een logopedist, behandeling van relevante 'vraagstukken' binnen ons kdv met onze pedagogisch coach, nauw contact met instanties als Adelante of een externe logopedist indien van toepassing).

Aan al deze doelen wordt continue gewerkt door grotendeels weer de samenwerking van de 3 eerdergenoemde elementen en door alle zaken die in dit pedagogisch beleid ter sprake komen. Daarnaast zijn de Branchevereniging voor ondernemers in de kinderopvang, vakbladen, alsmede BOink en de Rijksoverheid, belangrijke bronnen om ons te voorzien van de laatste ontwikkelingen in de kinderopvang. Deskundigheidsbevordering en pedagogische coaching van onszelf en ons team draagt hier tenslotte ook aan bij.

De Wet Kinderopvang is voortdurend onderhevig aan veranderingen. Dit betekent voor ons als ondernemers in de kinderopvang dat we voortdurend moeten zoeken naar de balans in de eisen die worden gesteld en het 'karakter' van ons kinderdagverblijf.

3 Doelstellingen wet kinderopvang in combinatie met onze werkwijze

De vier opvoedingsdoelen van Marianne Riksen Walraven, zoals deze zijn omschreven in de Wet Kinderopvang:

1. Het bieden van emotionele veiligheid aan kinderen. Een kind moet zich geborgen voelen. Hierbij is het volgende van belang:

- een vertrouwensband creëren tussen de kinderen en medewerkers
- een liefdevolle benadering en genegenheid, het geven van veilig gevoel
- het volgen van een vaste dagindeling
- het bieden van structuur, veiligheid, betrokkenheid, gezelligheid en warmte
- het stimuleren van een waardevol gevoel en positief zelfbeeld

2. Gelegenheid geven tot ontwikkelingen van de persoonlijke competenties. Hierbij is het volgende van belang:

- nieuwe uitdagingen in spelmateriaal
- een uitdagende ruimte die uitnodigt om op onderzoek te gaan
- medewerkers die rekening houden met de ontwikkelingsfase en het niveau van het individuele kind

-belonen om het zelfvertrouwen te laten groeien

3. Gelegenheid geven tot ontwikkelingen van de sociale competenties. Hierbij is het volgende van belang:

-het geven van aandacht aan de verschillende relaties

-het stimuleren van onderlinge contacten een goede communicatie zowel individuele aandacht als aandacht voor het groepsgebeuren

-stimuleren van het samen spelen -het leren om rekening te houden met elkaar

4. . Het eigen kunnen maken van waarden en normen. Hierbij is het volgende van belang:

-het maken en nakomen van afspraken

-het omgaan met (huis)regels

-het stimuleren om respect te hebben voor elkaar maar ook voor dieren en de natuur

-het leren om respect te hebben voor gevoelens, andere ideeën, levensovertuiging en culturen het leren

-het zelf laten oplossen van conflicten

-het bewust maken van oorzaak en gevolg

Wat wij daarin uitermate belangrijk vinden om al deze doelen überhaupt haalbaar te maken is dat er aandacht is voor het individuele kind en ieder kind als een uniek wezen te beschouwen, met unieke kwaliteiten en talenten, een unieke ontwikkelingen en unieke mogelijkheden. Kinderen hebben in alle opzichten ruimte nodig zich te mogen ontwikkelen op hun eigen manier. Omdat de opvang plaatsvindt in een 'groep', mag dit niet uit het oog verloren worden.

Gevoel van emotionele veiligheid en geborgenheid:

Wat betreft de eerste doelstelling, is het belangrijk dat pedagogisch medewerkers zien wat een kind kan en inspelen op de mogelijkheden. Dingen die het kind nog niet kan, kunnen gestimuleerd worden, maar zeker niet gedwongen of geforceerd. De pedagogisch medewerkers staan open voor gevoelens van de kinderen en weten hier mee om te gaan op een dusdanige manier dat het kind zich op zijn gemak voelt. Pedagogisch medewerkers geven een 'duwtje' in de rug waar nodig, maar bieden troost en een knuffel op het moment dat het kind dat nodig heeft. Als iets niet lukt, wordt een kind hier niet op afgerekend, maar geprezen voor de poging die het kind heeft gedaan. 'Volgende keer beter, proberen we het opnieuw'. We kijken naar het individuele kind en de ontwikkelingsfase waarin hij/zij zich bevindt, om te bepalen hoe we te werk gaan. Bij het ene kind werkt een stickerkaart prima als stimulans om iets nieuws te leren/bereiken, bij het andere kind is dat een 'high five'. Dit alles gaat altijd in overleg met de ouders. Enerzijds om af te tasten is een kind aan een volgend stapje toe, anderzijds om samen te kijken hoe we dat gaan aanpakken. Ouders mogen hier een actieve rol in aannemen en dit thuis ook toepassen. Dit vergroot de kans op succes zo leert de praktijk.

We zijn alert op frustratie bij het kind en zetten het gevoel van het kind op de eerste plaats. De kinderen moeten het op de allereerste plaats naar hun zin hebben. Een plek waar ze zich prettig voelen, geeft tenslotte ook alle gelegenheid om te ontdekken en leren.

Om die reden zoeken we altijd naar activiteiten die aansluiten bij de leeftijd, maar ook belevingswereld van de kinderen. Zeker de iets oudere kindjes mogen altijd zelf met ideeën komen en we laten altijd ruimte om daarop in te spelen. Dit hoeft echt niet alleen knutselen te zijn, maar kan ook zijn wandelen, dansen, een spelletje of puzzel, ontdekken van nieuwe materialen (of dat nog een keer herhalen, omdat kinderen het zo leuk vonden en ernaar blijven vragen). Enfin, alles is mogelijk. Voor de allerkleinsten worden er plekjes gecreëerd in de groep waar zij veilig kunnen ontdekken, voorzien van spelmateriaal geschikt voor deze leeftijdsgroep. Aandacht wordt verdeeld door de pedagogisch medewerksters. Ze hebben inzicht in de signalen die kinderen geven wanneer er meer behoefte is aan individuele aandacht, maar ook voor de kinderen die dit minder duidelijk aangeven. Juist deze kinderen mogen niet vergeten worden. Pedagogisch medewerkers betrekken deze kinderen bij de groepsactiviteiten, of zorgen ervoor dat dit kind een moment krijgt van individuele aandacht of een activiteit met een heel klein groepje. Even deze aandacht alleen zorgt er vaak voor dat een kind zich zodanig op zijn/haar gemak voelt en gezien en gehoord, dat het ook weer gemotiveerd is zijn/haar plekje in het groepsproces in te nemen. De basis van een stukje zelfvertrouwen en eigenwaarde in onze sociale maatschappij.

Daarnaast proberen we in te spelen op actualiteiten als 'grote broer of zus worden, op het moment dat dat bij een kind thuis inderdaad het geval is. We praten erover en het kind wordt extra in het zonnetje gezet. Hij/zij mag knutselen voor zijn/haar kleine broertje of zusje en de andere kinderen worden hier ook bij betrokken.

Omgekeerd kan het ook gebeuren dat er bijvoorbeeld iemand overlijdt die dicht bij een van de kinderen stond, opa of oma bijvoorbeeld. Ook daar spelen we op in als we merken dat hier bij het kind behoefte aan is. Creatieve expressie is een aanvulling op wat een kind nog niet in woorden kan vertellen.

Tenslotte spelen we uiteraard ook in op de seizoenen, iets dat heel erg leeft bij de kinderen en ook buiten de opvang heel tastbaar is. Seizoenen als zomer, herfst, winter en lente, maar ook de bekende feesten als Kerst en Sinterklaas, Pasen, Carnaval etc. Indien er buitenlandse kindjes zijn is het juist ook leuk een actueel feest van die cultuur aan te halen en de andere kinderen hiermee kennis te laten maken. Dat geeft de buitenlandse ouders en kinderen ook een welkom gevoel.

De thema's kunnen ook door de kinderen zijn aangedragen (iets wat ze leuk, interessant of spannend vinden), bijvoorbeeld brandweer en/of politie, de dokter, het circus, het lichaam, enz.

We maken weliswaar een jaarplanning wat betreft thema's, (de feesten etc. zijn natuurlijk al gepland), maar houden hierin de ruimte om op die actuele thema's in te spelen.

Belangrijk vinden wij daarnaast ook dat we werken in een 'vast' team, uitzonderingen door calamiteiten of bijvoorbeeld vakanties daargelaten. We vinden het zowel voor ouders als zeker ook voor de kinderen van belang dat er vaste gezichten zijn op vaste dagen, daar streven we zoveel mogelijk naar. Deze 'vaste gezichten' hebben wij vastgelegd in het protocol vaste gezichten. Uiteraard door wisselingen van met name kinderen, of werkdagen van pedagogisch medewerkers, wordt dit waar nodig bijgesteld.

De kinderen en ouders weten waar ze aan toe zijn en dat schept **veiligheid, stabiliteit** en ook een grote **vertrouwensband** tussen ouders, pedagogisch medewerkers en kind. Onze kleinschaligheid vinden we in dit geval onze kracht. Ons team bestaat uit 6 vaste pedagogisch medewerkers, 1 vervanger (32 uur) voor een langdurig zieke en zwangerschapsvervanging (van feb tot en met aug 2025) en 1 oproepkracht (0 uren contract). Deze oproepkracht heeft haar stage (1 jaar) al bij ons gedaan en is dus voor bijna alle kinderen een bekend gezicht. Ze wordt meestal tijdens vakanties ingezet. Ze is dan altijd met minimaal 1 vast gezicht op de groep. We werken in de regel in een structurele overlap, waardoor er in ieder geval 1 of 2 vaste gezichten per dag zijn + 1 wisselend gezicht (maar altijd iemand aanwezig van binnen ons team van 6). Hierdoor kennen alle kinderen ook alle pedagogisch medewerkers, inclusief de oproepkracht en staat er nooit een onbekende medewerkster op de groep. Deze manier is ook het fijnst voor de ouders.

Een vaste dagstructuur draagt hier ook aan bij. Uiteraard gaan kinderen pas mee in deze dagstructuur op het moment dat ze hieraan toe zijn. Bij de jongere kinderen volgen we zolang dit nodig is het eigen ritme wat voedingen en slapen betreft.

De dagstructuur ziet er in de praktijk in grote lijnen als volgt uit:

- 9.00 uur: Alle kinderen zijn binnen en gaan samen met de pedagogisch medewerkers de groep opruimen en aan tafel. Aan tafel worden er samen liedjes gezongen en/of wordt er gepraat over dingen die spelen bij de kinderen of bijvoorbeeld een thema waar we op dat moment mee bezig zijn. De allerkleinsten die wakker zijn worden hier ook bij betrokken in de babystoeltjes en wippers.
- 9.15 uur: Fruit eten, drinken en een koekje/soepstengel. De oudere kinderen mogen zelf kiezen naast wie/bij wie ze gaan zitten. De kleinsten worden uiteraard zo praktisch mogelijk geplaatst, zodat we allemaal samen kunnen eten. Als er jongere kinderen zijn die nog niet mee gaan in het groepsproces, besluiten we ook soms om deze kinderen al eerder deze maaltijd te geven, zodat zij even de aandacht voor zich hebben, los van de grote groep. Zij slapen ook meestal al eerder en redden het niet tot 10.00 uur. Door eerst te zorgen voor deze jongere kinderen, hebben pedagogisch medewerkers daarna alle tijd voor de grotere kinderen om samen een kleine activiteit aan tafel te doen en samen te eten.
- 10.00 uur: Handen en monden worden gepoetst en de kinderen kunnen gaan spelen. De grotere kinderen gaan onder begeleiding naar de toiletten en de kleinere kinderen worden verschoond. De kinderen die nog niet in bed liggen en wel behoefte hebben aan een slaapje, worden naar bed gebracht. Er wordt afgewassen en opgeruimd.
- 10.30 uur: Gezamenlijke activiteit. Ofwel wordt er een activiteit gedaan rondom een actueel thema, ofwel wordt er buiten gespeeld. De kinderen die meer behoefte hebben aan vrij spel, mogen dat ook. De leiding splitst zich op waar nodig.
- 11.00 uur: Afronding van de activiteit, kinderen die wakker zijn worden uit bed gehaald, de broodmaaltijd wordt klaargezet, de oudste kinderen gaan nog even naar het toilet als dat nodig is. Vaak wordt er nog even een boekje voorgelezen,

- zodat activiteit wordt omgezet in een 'rustmoment'.
- 11.30 uur: Broodmaaltijd en drinken. Terwijl minimaal 1 pedagogisch medewerkster dit aan tafel begeleid, zorgen de anderen ervoor dat de kleinsten worden verzorgd en gevoed.
- 12.00 uur: Handen en monden worden gepoetst, kinderen mogen van tafel en gaan spelen. Er wordt afgewassen en opgeruimd. De oudere kinderen worden klaar gemaakt voor het middagslaapje.
- 12.30 uur: De kinderen gaan naar bed. Kinderen die eerder nog sliepen worden verzorgd en krijgen ook hun broodmaaltijd. Daarna vrij spelen.
- Tussen 13.00-15.00 uur is er tijd om vrij te spelen. Afhankelijk van de kinderen en de dag is dit vrij in te vullen voor de aanwezige pedagogisch medewerkers. Kinderen die bij voorbeeld in de ochtend de activiteit nog niet hebben meegedaan, kunnen dat nu doen onder begeleiding van een pedagogisch medewerker. Verder creëren we zoveel mogelijk een rustmoment. Een deel van de kinderen die nu wakker zijn slapen weliswaar niet meer overdag, maar hebben toch behoefte aan even rust. Soms wordt er een filmpje gekeken of gaan ze met een pedagogisch medewerkster een boekje lezen. We kunnen ook kiezen voor een sensomotorische activiteit. Dit laten we afhangen van de kinderen die er zijn die dag en waar zij behoefte aan hebben.
- 15.00 uur: De oudere kinderen komen rond deze tijd uit bed en gaan naar het toilet of worden verschoond. Kinderen die in de middag nog een slaapje nodig hebben, gaan er om deze tijd meestal weer in.
- 15.15 uur: Tussendoortje. Kinderen eten samen aan tafel groenten en een cracker en krijgen drinken.
- 15.45 uur: Handen en monden worden gepoetst. Kinderen mogen van tafel en gaan spelen. Er wordt afgewassen en gepoetst, kinderen gaan naar het toilet of worden verschoond.
- 16.30 uur: De laatste voedingen zijn rond deze tijd meestal gegeven. Afhankelijk van de groepsamenstelling wordt er nog een kleine activiteit gedaan (bv. boekje lezen, kleuren, puzzelen, buiten spelen). Kinderen mogen dit zelf aangeven). De logboekjes van de kinderen worden bijgeschreven. Ouders worden ontvangen en er is tijd om hen bij te praten over de dag en gang van zaken. Laatste spullen worden opgeruimd en tassen ingepakt.

Dit is een rode draad. Deze is elke dag hetzelfde. Deze herhaalstructuur geeft kinderen houvast en dus een gevoel van veiligheid.

Wennen en start van de opvang:

De visie en werkwijze wat betreft nieuwe kinderen en het wennen aan hun nieuwe situatie bij ons, sluit aan bij het bovenstaand verhaal. Ook om te wennen is die vaste dagstructuur iets dat een kind houvast geeft.

Om vertrouwen en veiligheid al vanaf het begin dat een plaatsing van start gaat te creëren, krijgen alle kinderen/ouders een 'wendagdeel' aangeboden. Dit dagdeel wordt bewust gepland in overleg met de ouder als deze niet hoeft te werken. Op die manier is er ruimte voor een uitgebreid intakegesprek en kan er alle tijd worden genomen voor de ouder(s) en het kind, zonder dat de ouder de druk voelt om weg te moeten om te gaan werken.

Wennen is vooral een heel individueel proces, hetgeen voor ons betekent dat wij daarin flexibel zijn in de zin van zoveel mogelijk inspelen op de persoonlijke situatie van dit kind en gezin. We vragen ouders wel vooraf uitdrukkelijk om de baby al te laten wennen om aan een fles te drinken, wanneer het borstvoeding krijgt. We merken vaak dat ouders de fles en borstvoeding meegeven en het kind niet weet wat het met die fles moet doen. Dat maakt de situatie voor ons als medewerkers en het kind dat komt wennen niet makkelijk. En zo een wendagdeel moet eigenlijk net relaxt verlopen, voor zover dat mogelijk is natuurlijk. Het kind heeft al genoeg nieuwe prikkels te verwerken.

Ouders mogen spulletjes meegeven die voor het kind heel belangrijk zijn voor bijvoorbeeld

het geven van troost, zoals een knuffel, dekentje, en/of speentje. We volgen zoveel mogelijk de routine van thuis. We vragen ouders zoveel mogelijk informatie op papier te zetten, zodat we dit ook altijd bij de hand hebben en iedere pedagogisch medewerkster op dezelfde manier kan werken. Er wordt op de dagen dat het kindje aanwezig is geëvalueerd door de pedagogisch medewerkers die aanwezig waren, met de andere pedagogisch medewerkers binnen het team.

Zo is iedereen op de hoogte en wordt duidelijke afspraken gemaakt over de aanpak. Bij de oudere kindjes die wennen en wel al in de groepsroutine mee zouden kunnen, stimuleren we dat, maar dwingen het nooit. We proberen het kind op een creatieve en stimulerende manier mee te nemen in groepsactiviteiten, maar ook daarbij is er individuele aandacht op het moment dat dit voor het kind nodig is. Als het kind liever nog op zijn eigen manier de groep wil ontdekken, geven we daar de ruimte voor. Het ene kind zal meer behoefte hebben aan individuele momentjes met de pedagogisch medewerkster om te knuffelen en warmte te voelen. Een ander kind wil juist losgelaten worden en zijn eigen gang gaan. In ons kinderdagverblijf is er 1 vast team en een gezamenlijke groepsruimte met aparte slaapruides (3) en een aparte speelkamer voor de wat oudere kindjes, hetgeen betekent dat het kind zelf kan kiezen waar het zich het prettigst en veiligst voelt om te spelen. Ook in de aparte speelkamer is er toezicht van een van de medewerkers.

De lijntjes zijn kort tijdens dit 'wendagdeel' en de ouder wordt via whatsapp met foto's, filmpjes en tekst op de hoogte gehouden door de aanwezige pedagogisch medewerkers hoe het met het kind gaat (mits de ouders dat op prijs stellen). Ook de ouders zelf mogen altijd contact opnemen. De pedagogisch medewerkers nemen de tijd om kennis te maken met het kind en omgekeerd. Daarnaast met de ouder(s). Wennen is natuurlijk meer dan 1 dagdeel. Daarom wordt er tijdens de gehele wenperiode op dezelfde manier contact gehouden met de ouders, dus indien gewenst met beeldmateriaal en updates via tekstberichten. We adviseren ouders, ook al heeft het kind het even moeilijk, om duidelijk afscheid te nemen alvorens weg te gaan (zo leert het kind erop te vertrouwen dat als mama/papa weggaat, deze ook altijd weer terug komt aan het einde van de dag).

Het is belangrijk dat zowel de ouder als kind er een veilig en prettig gevoel bij hebben. Voor de pedagogisch medewerkster is het van belang open en eerlijk naar ouders toe te communiceren hoe het met het kind gaat. Dit schept vertrouwen. Werkt het voor een kind niet, dan wordt er altijd met de ouders gekeken wat het beste is voor dit kind. Ofwel een andere aanpak, of bijvoorbeeld andere vorm van opvang (tijdelijk halve dagen i.p.v. hele dagen). Uiteindelijk gaan we ervan uit (en dit leert vooral ook de ervaring) dat, door een vast klein team en veel persoonlijke aandacht, het kind zijn/haar plekje zal vinden. Ieder kind verdient de ruimte en de tijd, dit op zijn/haar eigen manier te doen.

Zou het helemaal niet lukken het kind aan het kinderdagverblijf te laten wennen, zal ook dit open met de ouders besproken worden. (Dit komt eigenlijk nooit voor, we stellen ook geen termijn waarin een kind wel/niet gewend 'zou moeten zijn'. We spreken ervan dat een kind helemaal niet kan wennen als we echt geruime tijd geen enkele vooruitgang zien en het gevoel dat dit het kind te veel belast/schaadt de overhand heeft, wederom met inbreng van de ouders over hun gevoel hierbij).

Ofwel zouden ze op zoek moeten naar een geheel andere vorm van opvang, of wellicht heeft het kind iets meer tijd nodig thuis om individueel te ontwikkelen en kan het een paar maanden later nog eens proberen te wennen, als ouders dit wenselijk vinden.

Extra dagdelen/ruilen van dagdeel:

Indien ouders dit wensen, is het mogelijk om een kindje een of meerdere extra dagdelen te laten komen. (Ruilen mag incidenteel conform de algemene voorwaarden). Dit kan echter alleen als het Beroepskracht-Kind-ratio dit toe laat. De groepssamenstelling kan anders zijn (kinderen), maar omdat we met een klein team werken van 6 vaste beroepskrachten en vaste stagiaires op vaste dagdelen (waarbij bijna altijd minimaal 1 van de houders aanwezig is), zullen er altijd vaste gezichten in de groep zijn (zie ook uitleg 'vaste gezichten' in

hoofdstuk 'Stamgroep'). De dagindeling is, zoals eerder omschreven, op elke dag van de week hetzelfde. Voor zowel kind als ouders wordt zo de 'verandering' minimaal gehouden en gevoel van veiligheid en geborgenheid juist zo groot mogelijk.

Ontwikkeling van persoonlijke competenties:

Wat betreft de doelstelling van de **persoonlijke competenties**, heeft ieder kind zijn eigen competenties en maakt zijn eigen ontwikkeling door. Het is aan de pedagogisch medewerkers de taak om te zien waar het kind in de ontwikkeling kan worden gestimuleerd binnen de grenzen van het groepsproces.

Iedere pedagogisch medewerkster heeft een geschikte opleidingsachtergrond en kan deze ontwikkelingsstadia bij een kind herkennen, maar heeft ook de ervaring en het inzicht om te handelen naar persoonlijkheid en karakter van het individuele kind.

Ook de spelmaterialen die aangeboden worden en de omgeving waarin dit wordt aangeboden spelen een rol bij het ontwikkelen van persoonlijke competenties. De omgeving moet zowel vertrouwd en veilig zijn, alsook uitdagend en stimulerend.

In een dagverblijf met kinderen tussen 0 en 4 jaar, moeten dus ook spelmaterialen zijn voor kinderen in al die leeftijden. Veel van het spelmateriaal staat in mandjes, vrij bereikbaar voor alle kinderen. Zo mogen er naar hartenlust in zoeken en die spullen pakken waar ze zelf graag mee willen spelen.

Uiteraard zijn dit spullen waarbij met name de jongere kinderen geen gevaar lopen (verstikking etc.).

Daarnaast is er speelgoed, geschikt voor bepaalde leeftijden. Dit wordt door de pedagogisch medewerkers ingezet wanneer het moment en de aanwezige kinderen hierom vragen. Dit varieert van knutselmateriaal tot spellen, puzzels, boekjes, sensomotorische materialen etc. Het kan dus ook per dag variëren. Ook wordt er door alle pedagogisch medewerkers actief gezocht naar nieuwe materialen en gebruik.

Ofwel om kinderen uit te dagen, of om kinderen een nieuwe ervaring te laten opdoen (bv. scheerschuim op tafel spuiten en ze met de handen daarin laten spelen). Iedere pedagogisch medewerkster binnen ons team, mag hier een actieve rol in nemen. We delen deze info via onze joepie-groepsapp (daar zijn alle pedagogisch medewerkers bij aangesloten), zodat direct kan worden afgesproken hoe, wat, wanneer en door wie.

De groepsruimte beschikt over meerdere 'speelhoeken', maar houden we wel zo open en overzichtelijk mogelijk. Op die manier kunnen ook de kleinsten die zich over de vloer voortbewegen al kruipend of tijgerend, de ruimte overzien en zelf kiezen waar ze naartoe willen en daarbij toch de pedagogisch medewerkers overal zien. Vraagt de groep echter naar meer 'thema's', dan zetten we de boel om en creëren we weer andere verschillende speelhoeken.

De groepsruimte is altijd onderhevig aan veranderingen, net zoals de groepssamenstelling van de kinderen dit ook is. Dat zit hem deels in het spelmateriaal, maar ook de manier waarop de groep is ingericht. Zo kan er bijvoorbeeld geïnvesteerd worden in een grond box, omdat het aantal hele kleine kinderen onder de 1 jaar zo drastisch is toegenomen, dat dit vraagt om een afgeschermd plek waar wel voldoende te spelen en te ontwikkelen is.

Op het moment echter dat het qua leeftijden weer anders is, meer grotere kindjes die lopen en om een andere manier van spelen vragen, kan het zijn dat we ervoor kiezen die grond box juist weg te pakken. Daarnaast hebben we vanaf oktober 2024 ook een aparte speelruimte in gebruik, waar de al wat oudere kindjes kunnen spelen. Het fijne is dat we de groep nu steeds wat kunnen opsplitsen. Dat geeft iets meer rust (minder prikkels in de groepsruimte). Meestal mogen 2/3 kindjes daar gaan spelen. Er ligt ook wat uitdagender speelgoed op hun leeftijd toegespitst. In deze ruimte is er ook toezicht van de medewerkers.

In de groepsruimte zijn er kinderhoogte aan de muren op diverse plaatsen spelmaterialen bevestigd om te ontdekken, bepaalde bewegingen en inzicht spelenderwijs te oefenen. Al het bovenstaande heeft dan vooral te maken met de momenten van vrij spel. Daar waar meer concentratie wordt gevraagd van kinderen en veiligheid t.o.v. de allerkleinsten, worden de kinderen bij elkaar gebracht aan de grote tafel voor een activiteit. Zo dagen ze ook elkaar uit en trekken zich aan elkaar op, maar mogen het altijd op hun eigen manier doen. Om ervoor te zorgen dat ze zich zo goed mogelijk kunnen concentreren op dat waar ze mee bezig zijn, worden ze op een plek in de ruimte bij elkaar gebracht en worden het aantal prikkels er omheen geminimaliseerd. (denk aan rondrennende kinderen, harde geluiden, etc). We hebben ook de speelkamer waar een tafel met stoelen staan, waar bijvoorbeeld een aantal van de oudere kinderen apart een activiteit kunnen doen, afgezonderd van de rest van de groep met alle bijbehorende prikkels. Denkend aan de allerkleinsten die bijvoorbeeld in de box liggen is het ook een combinatie van speelmateriaal aanbieden, of juist rust creëren. Het is aan de pedagogisch medewerksters om te zien waar het kindje behoefte aan heeft op dat moment en daar iets mee te doen. Er wordt regelmatig geïnvesteerd in nieuw spelmateriaal, zowel voor binnen als buiten. Met deze spelmaterialen wordt regelmatig gewisseld, zodat ze ook steeds weer het gevoel hebben iets nieuws te ontdekken en dan blijven de materialen interessant.

De kinderen worden vooral om inzet geprezen, niet alleen om prestatie. Een positieve benadering door de groepsleiding is het allerbelangrijkste om het zelfvertrouwen van kinderen te laten groeien. Een positieve benadering in de zin van belonen als een kind iets probeert of durft, iets op de juiste manier aanpakt, iets liefs doet voor een ander kind.

Dat kan bij zindelijkheidsstraining bijvoorbeeld betekenen prijzen met complimenten en een mooie stickerkaart, maar ook een 'high five' bij een droge luier, of in ieder geval een poging tot plassen op de wc. Of zoiets kleins als iets te spelen pakken voor een van de baby's, meehelpen opruimen, jas aantrekken of in ieder geval proberen, kindjes elkaar helpen of iets goedmaken. Ieder kind heeft andere competenties en is uniek. Zo passen de leidsters ook hun benadering aan bij ieder kind.

Doorgaans zijn ouders heel blij met het duwtje in de rug dat we met dit alles kinderen kunnen geven, om kinderen weer een extra stapje in hun ontwikkeling te laten zetten. We proberen zoveel mogelijk onze professionele kunde hiervoor in te zetten, hand in hand met de ontwikkelingen die rondom pedagogiek en alles wat met het opgroeien van jonge kinderen samenhangt.

Hierin merken we nog weleens dat het kan botsen tussen wat wij denken dat voor een specifiek kind heel belangrijk is (denk aan afleren van de speen/duim, adviseren van bv. logopedie/screening of stimuleren tot zindelijkheid, kinderen ruimte geven voor autonomie en stimuleren van de zelfstandigheid) en wat ouders praktisch vinden (gekeken naar hun thuissituatie). Dan kan iets wat wij stimuleren bijvoorbeeld 'onhandig' zijn voor thuis. Toch betekent het meestal doorzetten, zowel thuis als op het kinderdagverblijf om een kind een volgend stapje te laten zetten en letterlijk en figuurlijk te kunnen groeien.

De kinderopvang is veel meer dan 'opvang' alleen en in kwaliteit wordt er een zulke hoge standaard vereist van o.a. alle beroepskrachten die dagelijks met de kinderen werken. Dus als je als ouders voor een kinderdagverblijf kiest, dan kies je ook voor professionaliteit en een omgeving waar de ontwikkeling van kinderen een prioriteit is.

We blijven in dat geval zo goed en veel mogelijk hierover communiceren met ouders en proberen toch die voorzet te blijven geven. We proberen met de professionele onderbouwing ouders te laten in zien hoe belangrijk sommige stapjes zijn en welke positieve effecten die stapjes voor het kind gaan opleveren in de nabije en latere toekomst.

Ontwikkeling van sociale competenties:

Sociale competenties worden volop gestimuleerd door contact met zowel leeftijdsgenootjes alsook jongere- en oudere kinderen. Ze leren rekening houden met elkaar, vriendschappen te sluiten, conflicten op te lossen. Ditzelfde geldt voor het contact met volwassenen (pedagogisch medewerksters). Kinderen mogen ervaren dat zij een eigen identiteit hebben, maar ook leren hoe ze hiermee om moeten gaan in contact met anderen en als onderdeel van een grotere groep, zowel met kinderen als volwassenen.

Uiteraard zijn kinderen tussen 0 en 2 jaar vooral nog erg op zichzelf gericht. Hun inlevingsvermogen is nog niet ontwikkeld. Maar ook zij leren al onderdeel te zijn van een groep. Bijvoorbeeld als ze heel even moeten wachten op aandacht als de pedagogisch medewerksters met een ander kind bezig zijn.

Samen spelen is nog niet aan de orde, maar interactie met andere kinderen en volwassenen wel. Ze reageren op andere kinderen en op pedagogisch medewerksters, raken vertrouwd met de anderen in de groep en hechten zich aan de mensen die voor hen zorgen. Dit zijn basisbeginselen van sociale competenties.

Vanaf een jaar of 2-3 gaan ze zich meer richten op de andere kinderen om zich heen en is leren samenspelen al meer aan de orde. Ook worden ze zich bewuster van de andere kinderen, zien ze als een ander kind blij of verdrietig is. In dat laatste geval kunnen ze samen mee zorgdragen dat het kindje met verdriet getroost wordt. Zo kan het inlevingsvermogen al op jonge leeftijd worden gestimuleerd.

Onder andere tijdens de pedagogische coaching (hier komen we later in dit beleidsstuk op terug), wordt binnen het team aandacht besteed aan de verschillende fasen van spelontwikkeling bij kinderen.

Door hier inzicht in te hebben, kunnen de pedagogisch medewerksters ook inspelen op de fase waarin een kind zich bevindt t.o.v. andere kinderen en indien wenselijk een kind stimuleren hierin door te groeien (zie bijlage 3).

Meer voorbeelden van sociale competenties waar we als kinderdagverblijf een rol in spelen:

- Hulp vragen en ontvangen; een conflict oplossen hoeft je niet te doen met bijten, slaan of een andere lichamelijke manier. Als je leert dat je dit kan vertellen aan het andere kindje, kun je een conflict ook anders oplossen, zonder dat er iemand verdrietig hoeft te zijn. Je kunt ook hulp vragen aan de pedagogisch medewerksters en het dan samen oplossen.
- Het gevoel van erbij horen, verbonden voelen met anderen; bij groepsactiviteiten, feestjes en bijzonderheden worden alle kinderen daarbij betrokken, van klein tot groot. Ze zijn allemaal welkom en niemand wordt buitengesloten. We maken er samen een feestje van en iedereen draagt daar op zijn eigen manier in bij.
- Rekening houden met elkaars gevoelens; Als een kind door een conflict met een ander kind verdrietig is, wordt dit uitgelegd aan het andere kind. 'Kijk, als jij dit doet, wordt.....daar verdrietig van. Zullen we het anders zo doen' ....Een kind leert dat bepaald gedrag een effect kan hebben op een ander kind en welk effect. Door te leren dit te begrijpen, kun je leren hoe je het anders kunt aanpakken en dus ook rekening kunt houden met het gevoel van een ander kind. Het leren sluiten van een compromis.
- Samen spelen; hierin hebben de pedagogisch medewerksters een voorbeeldfunctie. Meegaan in het fantasiespel van de kinderen en dan ook een beetje sturen daarvan helpt de kinderen het plezier ervaren van iets samendoen, zonder dat een kindje zich buitengesloten voelt. Kinderen leren ook naar elkaar te luisteren en elkaar te laten uitpraten als de pedagogisch medewerkster een actieve rol neemt in het spel en de groepsmomenten.
- Bijdragen aan het geheel; Jonge kinderen kunnen al heel vroeg een bijdrage leveren

door bijvoorbeeld mee de tafel te dekken, een flesje voor een baby van de keuken naar de pedagogisch medewerkster brengen die het flesje gaat geven, samen opruimen. Een kindje dat huult, afleiden met een leuk speeltje. Kinderen krijgen complimenten voor hun bijdrage. Ze leren dat ze zelf ook een positieve bijdrage kunnen hebben in de groep.

Ook voor het ontwikkelen van deze competenties is de kleinschaligheid van ons kinderdagverblijf een voordeel. Er zijn doorgaans vaste groepen en zoveel mogelijk vaste pedagogisch medewerkers op vaste dagen. Dat geeft de kinderen de mogelijkheid zich aan leidsters te hechten en een vertrouwensband op te bouwen. Daarnaast geeft het de gelegenheid vriendschappen aan te gaan met andere kinderen.

Normen en waarden:

Voor ontwikkeling van al deze competenties, zeker binnen het verband van de groep is het belangrijk om grenzen te stellen. Pedagogisch medewerkers zullen de kinderen begeleiden in het ervaren en leren van wat wel en niet kan. Het is daarbij wel erg belangrijk voor de pedagogisch medewerkers om te weten welke rol leeftijd en ontwikkeling daarbij speelt, om hier op een efficiënte wijze mee om te kunnen gaan. Binnen het hele groepsproces proberen we op die manier **waarden en normen** mee te geven.

Het is hierbij wel van belang dat de waarden en normen van de pedagogisch medewerkers binnen het team bij elkaar passen en dezelfde lijn volgen. Hierin is bij de selectie van de pedagogisch medewerkers en dus de samenstelling van ons team wel rekening gehouden. De pedagogisch medewerkers van het vaste team passen hier volledig bij. Bij twijfel overleggen we allemaal met elkaar welke lijn we uitstippelen rondom een bepaald onderwerp.

Voor allochtone kinderen (en hun ouders/verzorgers) geldt nog eens extra de communicatie van 'regels', wederzijds respect voor beide culturen, extra aandacht voor uitleg en wegwijs worden in de Nederlandse cultuur. We proberen zoveel mogelijk te communiceren met deze mensen en uitleg te geven waar nodig. (Dit heeft over het algemeen iets langer de tijd nodig i.v.m. een taalbarrière. Naarmate het Nederlands en Engels beter gaat, bevordert dit uiteraard de communicatie. Komen we er op taalgebied niet uit samen, schakelen we tolk/taalmaatje in of een vrijwilliger/medewerker van vluchtelingen hulp).

Overal gelden regels, dus ook bij ons. Regels zijn er om een reden. Door afspraken te maken met de kinderen, te verwachten dat iedereen zich daar ook aan houdt en daar consequent mee te zijn, leren de kinderen hiermee om te gaan.

Dit doen we enerzijds door de kinderen erop te wijzen dat de regel er is en voor iedereen hetzelfde geldt. Daarnaast leggen we ook uit waarom die regel er is. Als ze leren begrijpen waarom een regel er is, is het ook makkelijker zich daaraan te houden. (Bijvoorbeeld; niet rennen binnen, want dan kun je uitglijden en doe je je pijn. We kunnen buiten rennen. In dit geval heeft een regel te maken met veiligheid).

Er zijn ook regels die te maken hebben met omgang met elkaar. Kinderen mogen bijvoorbeeld geen speelgoed van elkaar afpakken. We vinden het belangrijk dat kinderen zoeken naar een andere oplossing als ze iets willen hebben en leren om hier een afspraak over te maken. Praten met elkaar of een pedagogisch medewerkster en afspreken 'als ....klaar is met dit speeltje, geef je het aan.....'.

Daarnaast staat het hebben van respect voor elkaar hoog in het vaandel, leren we kinderen 'alsjeblieft en dankjewel' zeggen. We doen elkaar geen pijn, gebeurt dit wel en lukt het niet in die situatie dat de kinderen het zelf oplossen, dan grijpt de pedagogisch medewerkster in. In het geval van conflict kijken we in eerste instantie even aan. Lost het zich niet op, gaan we er op kinderhoogte bij zitten en laten de kinderen hun verhaal doen om zo samen te zoeken naar een oplossing waar iedereen tevreden mee kan zijn.

Voor de kinderen geeft dit een gevoel dat iedere kant van het verhaal serieus wordt

genomen en ze leren anders naar een situatie te kijken en het samen oplossen.

Net als bij de persoonlijke competenties geldt ook hier dat ieder kind uniek is en benaderd moet worden conform de ontwikkelingsfase.

Moreel besef is nog in ontwikkeling bij kinderen van deze leeftijd. Daarom hebben ze duidelijkheid nodig over wat er wel en niet mag. Deze duidelijkheid wordt gegeven door middel van belonen en corrigeren.

Positief gedrag wordt uiteraard geprezen, zoals al eerder omschreven. Maar hoe gaan we dan om met corrigeren:

Vooropgesteld, negatief gedrag wordt afgekeurd, niet het kind zelf. Het is dus heel belangrijk dat de pedagogisch medewerkster duidelijk maakt dat alleen het negatieve gedrag niet acceptabel is.

Soms moeten kinderen even hun frustratie kwijt, willen even dwars zijn of hun ongenoegen uiten en weten ze simpelweg in dat moment even niet hoe ze dat moeten uiten. Dat kan dan uitmonden in negatief gedrag.

In eerste instantie zal een pedagogisch medewerkster proberen te achterhalen wat de aanleiding was en praat daarover met het kind (voor zover mogelijk, dat is leeftijds- en ontwikkelingsafhankelijk). De pedagogisch medewerkster zal een kind uit de situatie halen en proberen uit te leggen dat het negatieve gedrag niet de bedoeling is en waarom. Het kind mag dan ook weer gaan spelen, eventuele excuses worden aangeboden aan een ander kind. Indien het gedrag weer voorkomt, wordt het kind weer apart genomen en herinnert aan wat er eerder is besproken....'weet je nog?'....Een beetje afhankelijk van de aard van het negatieve gedrag (denk hierbij aan gevaar voor anderen), wordt de afspraak gemaakt dat als het nog een keer gebeurt, het kind even in het 'nadenk-hoekje' moet gaan staan.

In de meeste gevallen komt het zover helemaal niet.

Soms vraagt de situatie er toch naar die extra stap ook nog te maken. Bij de 3^e keer herhalen van het negatieve gedrag wordt het kind echt even uit de situatie/activiteit gehaald om 5 minuutjes over het gedrag na te denken en te laten 'voelen' dat dit gedrag niet wordt geaccepteerd.

Na die 5 minuutjes (we kijken uiteraard echt niet op de klok, 2 minuutjes kan al meer dan voldoende zijn) gaat de pedagogisch medewerkster bij het kind zitten en samen praten ze er nog een keer over, maken het goed met het kindje en een knuffel met de pedagogisch medewerkster als het kind dat prettig vindt. Dit laatste om het kind te laten voelen dat dit nooit ten kosten gaat van de band met de pedagogisch medewerkster, dat het gedrag wordt afgekeurd, maar dus niet het kind zelf.

Het ene voor het andere kind zal deze aanpak meer/minder nodig hebben. Maar ervaring leert dat het wel werkt.

Indien dit voorkomt, wordt dit ook met de ouders besproken. Op die manier kunnen we beter inschatten of dit herkenbaar is thuis, hoe ze er thuis mee om gaan. Ook kunnen we samen met de ouders afspreken hoe we het aanpakken als het gedrag blijft voorkomen. Dit komt ook de vertrouwensband met ouders ten goede. Ze vinden het fijn om naast de leuke dingen van een dag, ook te horen wat er minder goed ging. Daarnaast geeft het de ouder de kans op het verhaal in te spelen als het kind daar achteraf thuis over verteld.

Hebben we het vermoeden dat er meer aan de hand is en we het gevoel (na grondig observeren, ervaren en de ontwikkelingen volgen) krijgen dat er gedragsproblematiek aan de orde is, zullen we dit oppakken met de ouders, het consultatiebureau (indien toestemming van ouders), waar we een korte lijn mee hebben, om zo samen te kijken of dit kind meer/extra zorg/hulp nodig heeft. Een kind waar zorgen om zijn wordt door alle betreffende

pedagogisch medewerkster die met hem/haar werken geobserveerd door te kijken en het kind te ervaren. Hier gebruiken we geen lijst of app voor, maar echt enkel onze zintuigen. Wat we zien en constateren wordt meteen met elkaar gedeeld om te kijken of we hetzelfde zien of misschien juist iets anders. Het kind wordt binnen onze coaching gefilmd en worden de beelden geanalyseerd en besproken samen met de pedagogisch coach om tot een zo goed en compleet mogelijk beeld te komen van de ontwikkeling en het gedrag van het bepaalde kind.

Samen zullen we beoordelen of er derden ingeschakeld dienen te worden en doorverwijzing van toepassing/wenselijk is voor specialistische diagnose en begeleiding. De mentor registreert dit hele proces en binnen het team worden afspraken gemaakt over de aanpak voor dit specifieke kind binnen de groep.

4. Uitdieping aan de hand van relevante pedagogen en psychologen.

Om aan bovenstaande doelen te werken, laten we ons inspireren door een drietal pedagogen/psychologen: Hieronder in het kort de kernpunten van hun visie.

Pedagoog Loris Malaguzzi (Reggio Emilia).

Deze hecht ook grote waarde aan het kind als uniek individu, met zijn eigen identiteit, mogelijkheden, uitdrukking en ontwikkeling.

Het is daarom ook aan de opvoeder om die individualiteit te onderkennen en herkennen. Dat is binnen het groepsproces een belangrijke taak. Het betekent dat je een kind moet observeren, steeds weer opnieuw, het gedrag interpreteren en daarmee het specifieke gedragen de ontwikkeling van het kind kunt volgen en daarop inspelen.

Dit betekent ook een grote mate van respect voor het kind. Niet blindstaren op beperkingen of vaardigheden die een kind zich nog niet eigen heeft gemaakt, maar een geloof in potentieel aan mogelijkheden en creativiteit bij elk kind.

Kinderen hebben een grote nieuwsgierigheid voor hun omgeving. Het zijn ontdekkers en creatieve uitvinders.

Een groepsruimte waarin bij de inrichting rekening is gehouden met alle vormen van de ontwikkeling van een kind, zal dus ook door een kind optimaal worden benut.

Kinderen hebben vanaf de geboorte al een drang naar communicatie en duidelijk te maken wat in hun leeft. Ieder kind kan dat op vele manieren en dus ook op een andere manier doen. Het is de kunst om dit als opvoeder te herkennen en daarop in te spelen.

Malaguzzi stelt ook dat het kind het meest leert van zijn leeftijdsgenootjes (pedagoog 1), daarna van volwassenen (pedagoog 2) en tenslotte van zijn omgeving (pedagoog 3).

De opvoeder erkent de 'taal' van ieder kind en biedt daarbinnen de mogelijkheden en materialen waarmee het kind zijn/haar mogelijkheden verder kan ontwikkelen.

Luisteren naar kinderen en het observeren is erg belangrijk. Het geeft een beeld van de 'taal' dat het kind spreekt, zowel non-verbaal als verbaal. Maar er kan veel meer gedaan worden om erachter te komen wat leeft in een kind. Denk aan visuele werkjes van de kinderen zoals tekeningen, schilderijen en knutselwerkjes.

Een kind heeft immers wel 100 talen om zich uit te drukken....

In 2019 is er een begin gemaakt met het nog meer vertalen van deze visie in de dagelijkse praktijk. Daar heeft deels de pedagogische coaching aan bijgedragen, maar ook onderzoek van een pedagogiek-stagiaire en verder onderzoek door de beleidsmedewerkster.

Het sluipt er vaak in dat je in de praktijk zichtbaar/tastbaar (knutsel)werk wil afleveren, richting ouders: Met andere woorden, een (mooi) resultaat.

In ons geval kreeg dat meer de overhand dan deze visie. In samenwerking met de

pedagogiek stagiaire is er een doos gecreëerd met daarin allerlei kleine activiteiten die aansluiten bij deze visie. Deze doos was voorbereid en altijd makkelijk bij de hand, maar inmiddels hebben we over de afgelopen 2 jaar ook zelf steeds meer sensomotorisch materiaal verzameld en komt er ook steeds weer iets nieuws bij.

Daarnaast zijn we als team ons veel bewuster geworden van deze visie door het te bespreken samen en ideeën uit te wisselen. Het is belangrijk verschillende materialen aan te bieden en kinderen daar op hun eigen individuele manier mee te laten experimenteren. Niet het resultaat is het doel, maar de mogelijkheid voor een kind om te ontdekken en te creëren. Thema's volgen kan heel goed met verschillende materialen. Niet alles al voor kauen voor de kinderen, maar met de aangeboden materialen de vrijheid geven om zelf iets uit te drukken.

In 2020 hebben we ons al actief ingezet om deze visie duidelijker te implementeren in het groepswerk. De jaren erna is dit steeds blijven terugkomen in coaching en praktijk via de pedagogisch coach Marjon (tot 2024 onze pedagogisch coach op de groep) en pedagogisch beleidsmedewerkster Jessica (pedagogisch coach vanaf 2024 op de groep). Het is een lopend proces, dat ook in 2025 onder de aandacht zal blijven. Alle pedagogisch medewerkers binnen het team worden aangespoord hier een actieve bijdrage in te leveren en omdat het nu al veel meer een gewoonte is geworden activiteiten in 'Reggio-stijl' toe te voegen aan de thema's, is deze actieve bijdrage steeds groter geworden. Zo is het nu ook echt de inzet van het hele team!

Psycholoog Thomas Gordon.

In zijn visie komt wederom het gegeven terug dat het belangrijk is om naar een kind te luisteren, zowel verbaal als non-verbaal.

Andersom is het heel belangrijk te weten dat kinderen zelf de meeste informatie oppikken uit lichaamstaal, dus de non-verbale communicatie van zowel leeftijdsgenoten alsook van volwassenen. Daarbij is datgene wat je zegt ook heel belangrijk, maar nog meer de manier waarop het gezegd wordt. Communiceer met een kind op oog-/en dus belevingshoogte. Om een kind optimaal de mogelijkheid te bieden zich te ontwikkelen is het belangrijk respect te hebben voor het unieke kind. Dit betekent in de praktijk bijvoorbeeld dat je op zijn/haar eigen manier creatief genoeg om zelf een oplossing te bedenken. Indien dit dan ook nog lukt is dit een enorm compliment voor het kind zelf en een enorme stimulans voor een positief zelfbeeld. Het is belangrijker te sturen in het vinden van die eigen oplossing, dan met een daadwerkelijke oplossing te komen aandragen.

Tenslotte vindt Gordon het belangrijk dat er in de 'ik-taal' wordt gesproken. Dat nemen kinderen namelijk heel snel over. Daarmee geef je de ruimte om ze hun eigen mening te laten geven, maar kunnen ze ook duidelijk maken naar andere kinderen en volwassenen wat er in ze omgaat.

Dat geeft andere kinderen weer de mogelijkheid daar rekening mee te houden. Het is tenslotte een constante wisselwerking.

De kenmerken van de Gordon methode zijn:

- Zó luisteren dat kinderen zich begrepen voelen.
- Zó praten dat kinderen je ook begrijpen.
- Zó conflicten oplossen dat niemand verliest.
- Zó afspraken maken dat iedereen zich eraan houdt.

Met als gevolg:

- Meer begrip en geduld voor elkaar.
- Een betere sfeer.
- Minder conflicten.
- Betere oplossingen voor conflicten.

- Meer verantwoordelijkheidsgevoel bij het kind.
- Positievare gevoelens.

Celestin Freinet.

Freinet sluit eigenlijk voor een groot deel aan op de 2 bovenstaande visies. Hij hanteerde de volgende 6 uitgangspunten:

- Uitgaan van de interesse en ervaringen van kinderen.
- Al doende leren.
- Zelfstandig handelen en experimenteren.
- Communiceren met elkaar is belangrijk.
- Kinderen leren van en met elkaar.
- Naast het cognitieve is ook het sociale belangrijk.

Hij ging ervan uit dat je geen vastgesteld programma vooraf maakt in hoe de kinderen te begeleiden, maar dat je vooral als pedagoog aansluit op de route die de kinderen zelf uitstippelen aan de hand van hun eigen ervaringen en ontdekkingen. Ook vindt hij het van belang dat deze ervaringen en ontwikkelingen, op een niveau dat past bij de leeftijd van de kinderen, wordt vastgelegd en met anderen gedeeld.

Gezien de kinderen van 0 tot 4 jaar, zal zich dit vooral uiten in de creatieve expressie (bv. knutselen, tekenen, werken met verschillende materialen en dit tentoonstellen). Hij is voorstander van themahoeken en geeft aan dat kinderen die ouder zijn, weer kunnen voortborduren op de ervaringen/werkjes van jongere kinderen en daarmee hun eigen ontwikkeling weer verder kunnen laten uitgroeien. Daarmee kan ieder kind zijn eigen pad uitstippelen in zijn ontwikkeling, op zijn eigen niveau en met zijn eigen mogelijkheden. Om die reden werken we deels met activiteitenplanning (met name thema's) en deels zonder. Luisteren naar wat er leeft onder kinderen en ruimte hebben en nemen om spontaan ergens op in te spelen met een activiteit.

Dit kan ook betekenen dat pedagogisch medewerkster bijvoorbeeld aansluiten bij een rollenspel in een van de speelhoeken (b.v. keukentje, of de winkel).

5. Mentorschap/volgsysteem/overdracht:

Sinds 01-01-2018 heeft ieder kind een eigen mentor. De mentor werkt zelf ook in de groep met de kinderen en bespreekt de ontwikkeling van het kind periodiek met de ouders. Uiteraard doen de andere pedagogisch medewerksters dit ook, echter de mentor is het vaste aanspreekpunt voor de ouders.

Aangezien ons kinderdagverblijf een kleinschalige opzet heeft, hebben we ervoor gekozen dat het meest overzichtelijke is als 1 persoon het mentorschap voor haar rekening zal nemen. Dit zal Jessica zijn. Daar waar Jessica niet direct met een bepaald kind werkt, zal ze informatie inwinnen bij de pedagogisch medewerksters die wel met dat kind werken. Voor gewone lopende zaken kunnen ouders uiteraard ook altijd terecht bij alle pedagogisch medewerksters.

Hoe ziet dit mentorschap er uit:

Er zal ten minste 2x per jaar worden geregistreerd hoe de ontwikkeling van het desbetreffende kind loopt. We volgen hierbij de 4 ontwikkelingsgebieden van het kind:

1. Fysieke en lichamelijke ontwikkeling; lichamelijke groei en motorische ontwikkeling.
2. Cognitieve ontwikkeling; ontwikkeling van het denken, creativiteit, waarneming en

fantasie.

3. Psychosociale ontwikkeling; ontwikkeling in relatie tot de sociale omgeving.
4. Morele ontwikkeling; ontwikkeling in onderscheid tussen goed en kwaad.

Alle pedagogisch medewerkers die in de groep met de kinderen werken monitoren structureel alle kinderen in hun groepen door te kijken, luisteren en ervaren. De bevindingen worden telkens gedeeld binnen het team (groepsapp). Vervolgens wordt dit centraal verwerkt in de registratie van elk kind door Jessica.

De structurele registratie door de mentor gaat iets dieper in op de ontwikkeling. Hierbij vraagt de mentor ook de mening van de andere pedagogisch medewerkers.

Stuiten we daarbij op zaken die extra aandacht nodig hebben, wordt er tussendoor een aparte afspraak gemaakt met de ouders om dit te bespreken.

Dit vindt ook plaats buiten de groep, zodat er alle aandacht is voor de ouders en het bespreken van hun kind en de ontwikkeling bij joepie zoals we die tot op dat moment hebben gevolgd. Andersom, als ouders hier zelf behoefte aan hebben, mogen zij ook altijd vragen om een gesprek buiten de groep. Dan plannen we dat in.

Vanwege Corona en 2x een lockdown van de kinderopvang, vervielen in 2020 en 2021 de officiële jaarlijkse oudergesprekken. We hadden in de jaren daarvoor al vaker het gevoel dat zo'n jaarlijks oudergesprek door ouders meer werd ervaren als een 'verplicht nummertje'.

Tijdens corona zijn we juist op veel vlakken het contact met ouders over wat er in de groep gebeurt en specifiek met hun kindje gaan intensiveren. Omdat ouders niet meer 'in de groep' komen, vroeg dit creativiteit om toch te zorgen dat ouders betrokken blijven. Ook de oudercommissie heeft ons hierin advies verstrekt.

We proberen bij brengen en halen zoveel mogelijk zaken te bespreken, maar ook tijdens een dag is er veel meer contact met ouders. Er worden kind specifieke foto's, filmpjes en verhalen gedeeld met ouders via bijvoorbeeld whatsapp of via mail. Groepsimpressies m.b.t. activiteiten op sociale media (uiteraard uitsluitend met toestemming ouders). Kwaliteit van contact met ouders is dus, ondanks dat er meer buiten de groepsmuren moest en moet gebeuren, juist efficiënter geworden. Een trend die we zeker ook in 2025 gaan voortzetten.

Er kunnen tussendoor altijd bijzonderheden extra worden geregistreerd op het moment dat iets aan de orde is met een betreffend kind. Zoals al eerder benoemd:

Een kind waar zorgen om zijn wordt door alle betreffende pedagogisch medewerkers die met hem/haar werken gemonitord door te kijken, luisteren en het kind te ervaren. Hier gebruiken we geen lijst of app voor, maar echt onze zintuigen. Wat we zien en constateren wordt meteen met elkaar gedeeld om te kijken of we hetzelfde zien of misschien juist iets anders. Tevens wordt het kind binnen onze coaching gefilmd (met toestemming van ouders) en worden de beelden geanalyseerd en besproken samen met onze pedagogisch coach (Jessica) om tot een zo goed en compleet mogelijk beeld te komen van de ontwikkeling en het gedrag van het bepaalde kind.

Samen zullen we beoordelen wat dit betreffende kind nodig heeft en of er derden ingeschakeld dienen te worden en doorverwijzing van toepassing is voor specialistische diagnose en begeleiding. De mentor registreert dit hele proces.

Overleg binnen het team is ook belangrijk voor de communicatie met het consultatiebureau dat ongeveer 5 x per jaar op ons kinderdagverblijf plaats vindt. Daarbij worden kinderen besproken met toestemming van de ouders (ouders kunnen hiervoor tekenen bij plaatsing). Jessica coördineert dit en voert het overleg. Verslaglegging geschied door het consultatiebureau en deze wordt opgeslagen in ons systeem.

Indien er externen dienen te worden ingeschakeld nemen Jessica en Bianca deze beslissing samen, in overleg met consultatiebureau, en/of huisarts en de betreffende ouders (indien ouders toestemming hebben gegeven). Indien noodzakelijk worden ouders doorverwezen naar een instantie voor verdere ondersteuning. Jessica verzorgt de doorverwijzing (bv via

consultatiebureau), legt de contacten met externe instanties en onderhoud deze ook voor de tijd die nodig is..

Bij overgang van het kind naar de basisschool, verzorgt de mentor een ingevuld overdrachtsformulier (zowel de ouders als school ontvangen deze). Hierin staan alle zaken die van belang zijn voor de basisschool als de ouders daar het intakegesprek hebben. Indien er behoefte is aan aanwezigheid van de mentor bij die intake op de basisschool, zal de betreffende mentor hieraan meewerken of het initiatief hiertoe nemen indien de mentor dit nodig acht. Als kinderdagverblijf juichen we een warme overdracht, waarbij iedereen bij de intake om tafel zit, toe. Ook telefonisch overleg is nog altijd een betere optie dan alleen een formulier. Een gesprek over en weer betreffende een kind zegt immers veel meer dan een paar woorden op papier. De ouders hebben hier ook een stem in natuurlijk, dit wordt bij plaatsing van een kind al aangegeven op een formulier met akkoordverklaringen. Vanuit de overheid wordt de warme overdracht gestimuleerd.

Bij overdracht naar een buitenschoolse opvang of peuterspeelzaal gaan we hier op dezelfde manier mee om, indien hier vanuit de ouders behoefte aan is, of wanneer wij dit zelf als een meerwaarde zien.

6. Pedagogisch medewerkers en stagiaires:

Pedagogisch medewerkers:

Jessica en Bianca zijn naast de houders van Joepie, ook meewerkend pedagogisch medewerkers. Wat betreft onze collega's die wij in dienst hebben, is uiteraard eerste voorwaarde dat zij voldoen aan de opleidingseisen die in de wet kinderopvang worden gesteld.

Echter, dat is niet het enige dat telt. Wat minstens net zo belangrijk is, is dat ze zich in onze pedagogische visie kunnen vinden en dit ook in hun werk tot uiting kunnen brengen. Dat ze qua normen en waarden in ons team en onze visie passen.

Daarnaast telt ook dat iemand goed moet kunnen functioneren in teamverband en dat een pedagogisch medewerker die wordt aangenomen ook daadwerkelijk een actieve bijdrage levert aan het team. Enerzijds door eigen unieke kwaliteiten en de inzet daarvan in de groep. Maar ook door een duidelijke visie op kinderopvang en actief meedenken in de optimalisering van het pedagogisch beleid. Iedere pedagogisch medewerker dient in het bezit te zijn van een Verklaring Omtrent Gedrag voor koppeling in het Personenregister Kinderopvang en te werken overeenkomstig de beroepscode kinderopvang. Onze pedagogisch medewerkers (en stagiaires), hebben een verzorgd uiterlijk, lange haren zoveel mogelijk opgestoken/vast en korte verzorgde nagels zonder nagellak.

Opleidingsplan:

Voor onszelf en andere pedagogisch medewerkers geldt dat wij het belangrijk vinden onze eigen vaardigheden en kennis up to date te houden.

Iedere pedagogisch medewerkster heeft op 16-12-2017 deel genomen aan de uitgebreide cursus kinder-EHBO (via Competent). Hierin wordt samengewerkt voor zover mogelijk met de leidsters van kinderdagverblijf Hupsakee in Gulpen. Het bevordert ook de informatie- en ervaringsuitwisseling, hetgeen professionaliteit in onze ogen vergroot.

Alle basisdiploma's zijn aanwezig.

Zowel de kinder-EHBO als de BHV worden jaarlijks herhaald.

De nieuwe regels sinds 01-01-2018 stellen dat iedere pedagogisch medewerkster die werkt met 0-jarigen hiervoor een extra specifieke opleiding dient te volgen (Babyspecialist). In 2025 dienen alle pedagogisch medewerkers in het bezit te zijn van een erkend diploma. Voor

ons specifiek liep deze opleiding in 2020/2022. In 2022 heeft iedere pedagogisch medewerkster de basistraining behaald en afgerond. De (nieuwe) medewerkers die dit diploma nog niet hebben zullen een baby cursus volgen via E-Wise (ISO 27001 & ISO 9001 gecertificeerd).

De 0-jarigen zullen ieder jaar besproken worden binnen de coaching.

3F Taaleis IKK (Nederlands): Hierin dient iedereen binnen het team gediplomeerd te zijn per 2025. Na bestudering van de CAO, contact met de FCB en een diplomawaardering van 1 van onze pedagogisch medewerkers, blijkt dat binnen ons kinderdagverblijf alle pedagogisch medewerkers aan deze eis voldoen voor een niet-VVE locatie.

In het kader van het werken met de Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk geweld: Er is een opfrismodule ontwikkeld door Augeo Foundation (samenwerkend met Veilig Thuis). Deze opfrismodule is begin 2019 door iedereen gedaan.

In november 2019 heeft er een voorlichting en gesprek plaatsgevonden door en met Karin Direks, medewerkster Veilig Thuis, afdeling gezondheid en maatschappelijke participatie. Meer inzicht krijgen in het werk van Veilig Thuis, wat Veilig Thuis kan betekenen voor een kinderdagverblijf bij een vermoeden van kindermishandeling of grensoverschrijdend gedrag en verlagen van de drempel om een dergelijke organisatie in te schakelen waren hierbij de grootste doelstellingen. Na afloop bleken deze doelen ook bereikt te zijn hiermee. De Meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld komt ieder jaar terug binnen het team. In 2021 is er (vanwege Covid-lockdown), online een training gevolgd over het voeren van gesprekken binnen het kader van de meldcode. Het voeren van gesprekken met betrokkenen en met professionals in het geval van kindermishandeling of overschrijdend gedrag. In 2023 heeft Jessica de cursus werken met de Meldcode Kinderopvang via Augeo gevolgd en afgerond en heeft de kernpunten hiervan doorgegeven aan het gehele team.

Verdere deskundigheidsbevordering, komt voort vanuit het werk. Of beter gezegd, als verdieping van het werk. Dit kan op pedagogisch gebied zijn (b.v. babygebaren, communiceren met het jonge kind), maar bijvoorbeeld ook op creatief gebied (b.v. gebruik van specifieke technieken en materialen bij jonge kinderen, muziek met het jonge kind). In 2019 hebben 2 pedagogisch medewerkers de lezingen bezocht van Colette de Bruin van Geef me de 5, over autisme en de aanpak. Een van haar boeken is als naslagwerk aangeschaft voor het hele team. Ook de KindVak beurs is meerdere malen door ons bezocht. Alle suggesties vanuit het team zijn welkom.

Binnen de coaching in 2024 is aan bod gekomen: cursus babygebaren (handbabbelen), een ergotherapeut, een slaapcoach, kindbesprekingen ivm ontwikkelingsverslagen voor ouders en de meldcode. De bhv en kinder ehbo hebben we ook allen weer gevolgd en positief afgerond.

Voor de coaching van 2025 gaan we E-Wise inzetten. Dit is een betaalde website, waar ze verschillende online cursussen aanbieden voor de kinderopvang die gecertificeerd zijn volgens ISO 27001 & ISO 9001. Hierop kunnen medewerkers individueel cursussen volgen en deze bespreken binnen het team. Iedere medewerker mag zelf kiezen welk onderdeel haar aanspreekt. Daarnaast zullen de kindbesprekingen, evenals de meldcode, o-jarigen en babygebaren ook een essentieel onderdeel blijven. Gaandeweg het jaar bespreken we in het team welk thema ons nog aanspreekt en waar we meer informatie over willen hebben en zullen op basis daarvan een spreker uitnodigen.

Taken van de pedagogisch medewerkers:

1. De dagelijkse begeleiding/verzorging van de kinderen in de groep conform de werkwijze die in de pedagogische visie en huisregels is vastgelegd.
2. De dagelijkse begeleiding/verzorging van de kinderen in de groep conform de werkwijze die in het veiligheids- en gezondheidsbeleid en huisregels is

- vastgelegd.
3. Opruimen en poetsen conform de afspraken conform de werkwijze die in het veiligheids- en gezondheidsbeleid en huisregels is vastgelegd.
  4. Communicatie met ouders betreffende de dagelijkse bijzonderheden rondom de kinderen en activiteiten, mondeling bij breng- en haalmomenten, schriftelijk middels dagbriefjes of logboekje.
  5. Organisatie en mee bedenken van activiteiten rondom thema's of gewoon tussen door.
  6. Uitvoering van activiteiten in de brede zin van het woord; voorbereiding, uitvoering, opruimen en evaluatie.
  7. Dagelijkse huishoudelijke werkzaamheden.
  8. Observeren en signaleren van bijzonderheden, bespreken en doorgeven van bijzonderheden in het team en met/aan Jessica/Bianca. Meedenken over aanpak hierin en uitvoering van die aanpak/evaluatie conform beleid. Uitvoering van de Meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld.
  9. Deelname aan scholing en bijscholing die door de Wet Kinderopvang verplicht wordt gesteld.
  10. Deelname aan scholing en bijscholing/workshops die in direct verband staan met het werk. (Deze scholing is uitgezocht met en door de pedagogisch medewerksters).
  11. Deelname aan activiteiten die buiten de groepsuren plaatsvinden, naar de taakverdeling die vooraf wordt gemaakt.
  12. Actieve rol in het reilen en zeilen van het kinderdagverblijf, zowel beleidsmatig als in uitvoering.
  13. Actieve deelname aan teamsessies en dagelijks overleg.

Stagiaires:

Kinderdagverblijf Joepie is aangesloten bij SBB, hetgeen betekent dat we opleidingen de mogelijkheid bieden om stagiaires bij ons in de groep praktijkervaring te laten opdoen (Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker t/m niveau 4). Enerzijds vinden we dit voor de kinderen een 'leuke' afwisseling, zo'n frisse wind in de groep, anderzijds is het voor ons als team ook altijd verfrissend om iemand erbij te hebben die nog in opleiding is. Iedereen kan immers nog van elkaar leren. Omdat we HBO (Jessica) kunnen begeleiden, mag ook een HBO stagiaire bij ons stagelopen (bv. Pedagogiek). De stagiaires van de opleiding Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker kunnen door al onze gediplomeerde medewerkers begeleid worden.

Een stagiaire telt overigens in de groep nooit als volwaardig pedagogisch medewerkster, maar zal altijd boventallig aanwezig zijn. Gezien de overzichtelijkheid van de groep, zijn er dus altijd professionele ogen aanwezig om het functioneren van de stagiaire te volgen. We kiezen voor actief begeleiden, waarmee we bedoelen dat we in het werk met de stagiaire mee kijken en terplekke ook bijvoorbeeld aanwijzingen geven ter verbetering/aanpassing. Dan kan de stagiaire hier ook meteen iets mee.

We kiezen bewust voor stagiaires die een 'jaarstage' moeten doorlopen. Dit zorgt toch voor een vertrouwde continuïteit in de groep. De stagiaires zijn er dus op vaste dagen, niet meer dan 1 stagiaire per dag of opgedeeld.

De afgelopen jaren hebben we gemerkt dat de animo en werkmoraal van stagiaires veranderd is. Vaak wordt bijvoorbeeld de opleiding gekozen, omdat ze even niet weten wat ze anders willen doen. We hebben nagedacht over hoe dat anders zou kunnen en bedacht dat het juist belangrijk is (voor de hele sector kinderopvang) dat er enthousiaste en gemotiveerde mensen aan deze opleiding tot gespecialiseerd pedagogisch medewerker beginnen. Dat maakt de tijd die je er als leerbedrijf in steekt om stagiaires te begeleiden immers ook de moeite waard. Om die reden gaan we in 2023 voor het eerst ook stagiaires de kans geven uit het middelbaar onderwijs (zij lopen ongeveer 4 maanden stage op een vaste dag in de week), om erachter te komen of de kinderopvang bij hen past en iets is waar

ze daadwerkelijk hun beroep van zouden willen maken. Op die manier hopen we er een bijdrage aan te leveren dat op de uiteindelijke opleiding tot gespecialiseerd pedagogisch medewerker ook daadwerkelijk mensen terecht komen die voor deze sector willen gaan! Gemotiveerde en gepassioneerde pedagogisch medewerksters is tenslotte wat onze sector nodig heeft.

Om zo optimaal mogelijk te kunnen leren mogen stagiaires alle taken uitvoeren die een gediplomeerd leidster doet. Het is afhankelijk van de stagiaire hoe snel dit proces verloopt dat ze zo goed als zelfstandig kunnen meedraaien. Een gezonde leeromgeving geeft in ieder geval alle ruimte om ook te leren, zijn wij van mening.

Er zijn echter uitzonderingen, namelijk het naar bed toe brengen van kinderen, temperaturen en toedienen van medicatie. Dit gebeurt altijd onder begeleiding van een gediplomeerde leidster. Hiervoor moet te allen tijde een gediplomeerde leidster verantwoordelijk zijn, aangezien dit een direct groot risico kan hebben voor de kinderen (denk aan niet of niet goed sluiten van de bedhekjes, angst bij kinderen voor rectaal meten of een verkeerde of te hoge/lage dosis toedienen van medicatie).

Voor stagiaires wordt ook de regel gehanteerd dat ze geen privé contacten aan gaan op bijvoorbeeld social media, met ouders die hun opvang hier op hun leerplek geregeld hebben (facebook/instagram/etc.). Contact met ouders is er alleen terplekke in de groep of onder begeleiding in de opvangboekjes. Ieder ander contact is niet van belang voor hun studie. Dit ligt vastgelegd in ons privacybeleid.

Taken van de stagiaire:

Uit de taken van de pedagogisch medewerksters, stellen we dat de stagiaires ook de taken 1, 2, 3, 5, 6 en 7 in ieder geval uitvoeren. Dat zijn de basistaken binnen het kinderdagverblijf. Afhankelijk van opleiding, leerjaar en opdrachten zal er ook aan de andere taken worden gewerkt.

Alle taken van de stagiaire worden uitgevoerd onder begeleiding van de aanwezige pedagogisch medewerksters en/of praktijkbegeleidster. De manier waarop hangt een beetje af van de betreffende opleiding. In de regel wordt er 1 vaste stagebegeleidster aangewezen. Samen met de student en/of mentor van school wordt de begeleiding vormgegeven. In de meeste gevallen is dit middels wekelijkse begeleidingsgesprekken met de stagebegeleider, beoordeling van uitgevoerde en uitgewerkte opdrachten, begeleiding en aansturing op de werkvloer door alle collega's en beoordelingsgesprekken i.s.m. school.

Wat betreft deelnames zoals omschreven bij punt 9 t/m 13 bieden wij stagiaires hier altijd de gelegenheid toe. We stellen het niet verplicht, raden het uiteraard wel aan. Het spreekt voor zich dat we deelname hieraan door een stagiaire ook als een positieve en professionele werkhouding zien.

Soms moeten ze deelnemen voor een betreffende schoolopdracht. Indien dit niet het geval is, maar het wel een leermoment kan zijn (of zelfs een aanvulling op hun uiteindelijke CV), bieden wij vanuit ons de gelegenheid aan de stagiaire om hier wel aan deel te nemen (eventuele kosten zijn wel voor hun eigen rekening).

In principe spreken alle leidsters en dus ook stagiaires in het kinderdagverblijf als voertaal Nederlands. Maar, vooral omdat joepie huiselijk, warm en vertrouwd moet zijn, mag er ook dialect worden gesproken met de kinderen en ouders afzonderlijk die zelf ook dialect spreken.

Pedagogisch medewerksters en stagiaires geven het 'goede' voorbeeld in de groep als het gaat om respectvol met elkaar omgaan en normen en waarden.

Dat is bepalend voor de 'cultuur' in de groep. Ook wij zeggen 'alsjeblieft' en 'dankjewel' tegen elkaar, 'sorry' of 'excuses', helpen elkaar als we elkaar nodig hebben. Praten met elkaar op een respectvolle manier, vallen elkaar niet aan. Ook hieraan wordt zorg besteed als er nieuwe mensen binnen ons team worden aangenomen of nieuwe stagiaires aan hun stage bij ons beginnen. Respect voor elkaar en elkaar helpen is de teamspirit die wij willen zien en voelen, als basis van de groep.

Er is een teamklimaat waarbinnen zowel alle teamleden, alsook ouders en kinderen zich veilig en geborgen mogen voelen. Dan is er ruimte om ieders talenten te benutten en uit te bouwen in een dynamische omgeving.

Wat gebeurt er in geval van personeelstekort als gevolg van bijvoorbeeld Covid-19 binnen onze locatie/team:

Wat als ons kinderdagverblijf door overmacht, zieke pedagogisch medewerksters of personeel dat in quarantaine moet, in de personele problemen zou komen of zelfs tijdelijk zou moeten sluiten?

In overleg met onze oudercommissie zijn we tot het volgende gekomen:

Bij (tijdelijke) sluiting door quarantaine op advies GGD:

Als we dit voortijdig constateren worden alle ouders hier z.s.m. van op de hoogte gebracht (bv. indien dit zo uitkomt in het weekend).

Het kan echter ook zijn dat we voor het blok komen te staan bijvoorbeeld in de ochtend. We zullen altijd maximale inspanningen doen om vervanging te regelen om zoveel mogelijk continuïteit te waarborgen voor ouders en kinderen.

Echter in het ergste geval zou het zo kunnen zijn dat we genoodzaakt zijn om kinderen naar huis te sturen en ouders bij de deur te moeten melden dat ze toch een alternatief moeten regelen. Ouders die het die dag betreft zullen we zoveel mogelijk via de telefoon informeren, alle andere ouders per mail.

In het geval dat we toch voor de noodzakelijkheid komen te staan om onze deuren tijdelijk te sluiten, zullen we altijd eerst bekijken of we nog de mogelijkheid hebben met inzet van pedagogisch medewerksters (en evt. vaste stagiaires) om opvang te kunnen blijven bieden voor mensen met cruciale beroepen.

Of we die mogelijkheid hebben, hangt dus af van hoeveel pedagogisch medewerksters ziek of in quarantaine zitten.

Aanpak bij personeelstekort:

We hebben zorgvuldig nagedacht over incidentele inzet van bijvoorbeeld uitzendkrachten in zo'n dergelijk noodgeval, maar zijn voor onszelf tot de conclusie gekomen dat we dit op geen enkele manier pedagogisch kunnen verantwoorden als deze personen het gehele team zouden moeten overnemen. Deze mensen zouden totaal onbekend zijn voor zowel ouders als kinderen en in de vertrouwde omgeving die ons kinderdagverblijf voor iedereen zou moeten zijn, zou dit tot heel vervelende situaties kunnen leiden. Temeer als we in de situatie zouden zijn dat ook Jessica en Bianca uit de running zouden zijn om dingen in goede banen te leiden.

Een idee wat in de toekomst mogelijk verder zal worden uitgewerkt is het realiseren van bijvoorbeeld een vervanger/vervangerspool die gemeente breed kan werken en dus bij meerdere organisaties en locaties binnen de gemeente Gulpen/Wittem zou kunnen worden ingezet. Hiervoor is in 2021 door de samenwerkende organisaties de aftrap gegeven (kdv's en peuteropvang). Er moet verder uitgewerkt worden hoe dit pedagogisch het meest verantwoord kan, zodat dit niet een geheel vreemd gezicht (of meerdere gezichten zullen) zal zijn voor ouders/team/kinderen van alle betrokken organisaties.

Wat ook nog een mogelijkheid is, is de inzet van stagiaires als incidentele kracht (altijd in het bijzijn van een vaste pedagogisch medewerkster). Dit is wel een jaarlijks criterium. Uiteraard is het uitgangspunt ze in te zetten conform de CAO en dan geldende wetgeving (en met een

geldig contract bij ons als werkgever), dus op de vaste stagedagen en uitgaande van de wekelijkse stage uren. Echter, in geval van nood is het nog altijd beter deze stagiaires in te zetten, die voor ouders, team en kinderen grotendeels bekend zijn, dan iemand nieuw van buitenaf op momenten dat dit af zou wijken.

In geval van structureel personeelstekort (niet Covid-gebonden), zullen we naast werven naar nieuw personeel dus dezelfde aanpak volgen, omdat wij daarin geloven wat pedagogische kwaliteit betreft. Er zal dan ook met de gemeente alsmede partners binnen de gemeente overlegd worden om te zoeken naar structurele oplossingen en waar mogelijk samenwerking.

7. HBO-Coach/Beleidsmedewerker.

Sinds 01-01-2019 is dit een nieuwe functie in de kinderopvang. Alhoewel het onderdeel Pedagogisch Beleidsmedewerker al reeds werd ingevuld door Jessica, komt hier het gedeelte coaching bij en is dit een functie die apart genoemd en omschreven wordt in de CAO. Beide functies staan nu dus ook uitgewerkt in het pedagogisch beleid.

HBO-Beleidsmedewerker:

Deze functie kenmerkt zich door het leveren van een bijdrage aan de totstandkoming en implementatie van het pedagogisch beleid binnen het kinderdagverblijf. In ons geval stellen we eerst pedagogisch beleid vast conform de Wet Kinderopvang en vertaalt de beleidsmedewerker het pedagogisch beleid naar een praktische werkwijze in de groep. Daarnaast bewaakt de beleidsmedewerker de kwaliteit. Voldoet het groepswerk inderdaad aan het pedagogisch beleid en de doelen die we stellen? De beleidsmedewerker evalueert met het team en zoekt naar manieren om die kwaliteit te optimaliseren. Dat kan ook andersom werken als er knelpunten worden ervaren in het dagelijks werk. Dan kan de beleidsmedewerker het pedagogisch beleid bijstellen/aanpassen. Vooral in teamvergaderingen zal dit een apart agendapunt zijn.

In ons geval werkt Jessica zelf ook mee in de groep, hetgeen beleid en uitvoering juist extra dicht bij elkaar brengt. Zo worden signalen snel opgepakt en aangepakt.

HBO-coach:

De coach fungeert als spil tussen het pedagogische beleid en de uitvoering hiervan. Het is als het ware het verlengde van de functie van beleidsmedewerker. Tot en met december 2023 hebben we gewerkt met Sensitivia Video Interactie Begeleiding van Marjon Burer, gevestigd in Geleen.

Omdat Marjon inmiddels in haar werk en uren een stapje terug heeft gedaan, hebben we in goed overleg inmiddels deze samenwerking beëindigd en hebben besloten dat Jessica als intern beleidsmedewerkster ook de coaching zal gaan doen. Jessica is met HBO SPH hiervoor gekwalificeerd en bovendien nemen we de ervaringen die Marjon ons de afgelopen jaren heeft gegeven mee.

Als in de groep meewerkend beleidsmedewerkster, kan Jessica als coach heel goed en direct inspelen op alles wat er speelt op pedagogisch gebied en kan ze zelf heel efficiënt dus ook de vertaalslag maken van beleid naar praktijk en visa versa.

Er zullen een aantal coaching sessies komend jaar buiten de groep worden gedaan, maar Jessica zal ook uren tijdens het werk coachen m.b.t. bijvoorbeeld een onderwerp of zorgkinderen en zo het hele team op de werkvloer coachen. Jessica heeft een plan opgesteld vanuit waar we gaan werken. Er is al een lijst aan onderwerpen waarmee het team aan de slag wil en tevens is het ook belangrijk ruimte in te bouwen voor zorgvragen van kinderen.

We hebben een hecht team, waarin we elkaars sterke en zwakke punten kennen. We hebben daarom gekozen voor de teamgerichte coaching, omdat we in de praktijk ervaren dat we over het algemeen in dezelfde zaken uitdagingen zien of ons willen verdiepen en verbeteren.

De teamgerichte coaching kan als volgt worden ingezet:

1. Video interactie begeleiding om aan te kunnen sluiten bij de behoeftes van de kinderen.
2. Overdracht van kennis en verdieping m.b.t. ontwikkeling en ontwikkelingsvragen.
3. Ondersteuning bij het vormgeven van het pedagogisch klimaat.
4. Video interactie begeleiding om kinderen met zorgvragen beter te kunnen begeleiden.
5. Workshops met een specifiek en/of actueel pedagogisch thema.
6. Coaching op de werkvloer.

Omdat Jessica zelf ook als pedagogisch medewerkster uren in de groep draait, zijn haar uren in onderstaande berekening ook meegeteld voor het ontvangen van teamgerichte coaching. Om dat ook te kunnen realiseren, wordt dit ingevuld d.m.v. externe expertise m.b.t. bepaalde onderwerpen in de vorm van voorlichting en workshop. Op die manier ontvangt Jessica zelf ook een vorm van coaching.

Daarnaast is er een samenwerking met Wendy Jungerius van Kinderopvang Margraten (KOM). Zij is coach op de desbetreffende locatie. Jessica en Wendy zullen elkaar individueel coachen conform de wettelijk vereiste uren. Dit is vastgelegd in een aparte coachingsovereenkomst.

Zoals gezegd gaan deze 2 functies dus hand in hand binnen ons kinderdagverblijf. Het aantal uren die Jessica in het beleid zal steken en in de coaching, hangt af van het aantal fte's in de groep. Hiervoor is door de Rijksoverheid een rekentool ontwikkeld voor alle kinderopvangorganisaties die ook wij toegepast hebben om het aantal uren te berekenen voor de beleidsmedewerker/coach.

**Voor 2025 zullen dit zijn: 100 uur per jaar
(Dit betreft minimaal 50 uur per jaar voor de ontwikkeling van pedagogisch beleid en minimaal 50 uur per jaar voor de coaching van de beroepskrachten).**

De uren beleid en coaching worden jaarlijks geregistreerd.

Toelichting voor de berekening van 2025 is te vinden in een aparte bijlage (1&2).

8. Ouderparticipatie/Oudercommissie.

Om de doelen van kinderdagverblijf Joepie en die geëist worden in de wet haalbaar te maken, is een van de voorwaarden dat er veel contact is met ouders/verzorgers.

Aan de ene kant is dat het 1 op 1 contact met de leidsters bij breng- en haalmomenten over de ontwikkeling van hun kind naast communicatie hierover via whatsapp, mail en waar nodig gesprekken buiten de groep.

Aan de andere kant is dat een oudercommissie, die actief meedenkt over o.a. het pedagogisch beleid en allerlei onderwerpen vanuit de Wet Kinderopvang en IKK, waarbij een oudercommissie adviesrecht heeft en die activiteiten op zetten, buiten de opvang om. (Uitstapjes etc. voor ouders, kinderen en team).

Daarnaast is het mogelijk om 1x per jaar een ouderavond te organiseren. Dit wordt dan door de oudercommissie georganiseerd. Wij vinden het van belang dat ouders ook daarin actief meedenken naar onderwerpen en zaken die in zo'n ouderavond onder de aandacht zouden moeten komen. Het vergroot daarmee tevens de betrokkenheid van de ouders.

De oudercommissie werkt aan zelfstandigheid in de komende jaren. Er geldt een algemeen

(landelijk en wettelijk) beleid m.b.t. de oudercommissie. Het 'Huishoudelijk reglement voor de Oudercommissie' is echter vormgegeven door de oudercommissie zelf in 2019 en is nu recentelijk door de zittende oudercommissie geactualiseerd per 1-1-2024.

Zittende leden peildatum 1-1-2025:

Joanna Keulders-Beugels
Linsey Jacobs-Alberts
Francis Snackers-Bertram
Ivana Souren-Franssen

9. Stamgroep:

We voeren in kinderdagverblijf joepie 1 **verticale** stamgroep met maximaal het aantal kinderen dat daarbij door de wet is toegestaan. Een verticale groep betekent kinderen van 0 tot 4 jaar. Het aantal daarbij in te zetten groepsleidsters is afhankelijk van de leeftijd van de kinderen en de grootte van de ruimte (we hebben een vergunning t/m 16 kinderen).

We zijn geopend van 7.45 uur tot 17.45 uur.

Middels de Rekentool van de Rijksoverheid, kunnen we per dag precies plannen hoeveel leidsters er aanwezig (BKR = Beroepskracht Kind Ratio) dienen te zijn. Stagiaires zijn altijd boventallig.

Tijden waarin kan worden afgeweken van de BKR (max 3 uur):

In de huidige regelgeving hoeven de 3 uur niet meer op voorhand te worden vastgelegd en zal daarmee meer ruimte geven aan kinderopvangorganisaties om flexibel hiermee om te gaan en in te spelen op de groep en de (personele) omstandigheden. In ons geval houden we de uren die pedagogisch medewerkers werken en kinderen aanwezig zijn per dag bij, waardoor altijd controle mogelijk is op de dagelijkse afwijking van de BKR.

Hoe werken wij:

In principe openen 2 pedagogisch medewerkers (of 1 PM + 1 stagiaire-18+jaar) om 7.45 uur 2^e/ 3^e pedagogisch medewerkster om 8.45 uur, indien een 4^e pedagogisch medewerkster nodig is begint deze om 9.00 uur.

Bij 4 pedagogisch medewerkers, vertrekt deze 4^e PM om 16.00 uur en kan de volgende weg om 16.45/17.00 uur, echter hangt dit altijd af van de behoefte in de groep. Zijn er 3 pedagogisch medewerkers op een dag, dan vertrekt de 3^e leidster niet voor 16.45 uur en is dit wederom afhankelijk van de groep. Zijn er op een hele dag 2 pedagogisch medewerkers nodig volgens de BKR, dan openen we met 2 en sluiten ook met 2, dus 7.45-17.45 uur.

NB: er zijn bij openen EN sluiten altijd 2 volwassenen aanwezig.

De pauzetijd wordt flexibel opgenomen (belang van de groep staat voorop), naarmate de rustmomenten in de groep (denk bijvoorbeeld aan het moment dat veel kindjes tegelijk slapen vlak na de middag). Indien een pedagogisch medewerkster wel het pand/de groep verlaat in de pauzetijd, gebeurt dit in overleg en wordt dit geregistreerd.

Er mag dus maximaal 3 uur per dag worden afgeweken (wederom volgens de regels in de wet) van het ratio. Indien we afwijken van het ratio aan het begin of het einde van de dag, lopen er constant ouders binnen die hun kinderen komen halen of brengen, hebben we stagiaires die ofwel mee openen en/of sluiten en bovendien hebben we een groot raam aan de zijkant (zonder vitrage) waar de burens naar binnen kunnen kijken. Op dagen dat er maar 1 pedagogisch medewerkster op de groep hoeft te worden ingezet volgens het kind/beroepskracht ratio (dit komt zeer zelden voor), is er nog een tweede pedagogisch medewerkster (Jessica/Bianca) op kantoor aanwezig, die regelmatig de groep inloopt. Is er

niemand op kantoor, dan zal er de hele dag een 2^e pedagogisch medewerkster of stagiaire aanwezig zijn of wordt de camera ingeschakeld. Naast de pedagogisch medewerkers die samen met ons het 'joepie-team' vormen, is er altijd iemand van de beroepskrachten achterwacht. In de regel zijn dit Bianca en Jessica. Deze zullen, in geval van calamiteiten worden ingezet. Indien op een bepaalde dag door omstandigheden dit iemand anders zou moeten zijn, gebeurt dit in overleg.

Het vaste-gezichtencriterium

Een vaste, vertrouwde pedagogisch medewerker biedt emotionele veiligheid aan een kind. Dus als het kind aanwezig is, werkt er die dag minimaal 1 vast gezicht van het kind op de groep. De medewerker weet hoe het kind zich ontwikkelt, waar hij/zij behoefte aan heeft en waar het gestrest van raakt. De vaste gezichten mogen niet te vaak wisselen.

Daarom geldt:

- Zijn er 1 of 2 pedagogisch medewerkers vereist bij een groep volgens de BKR? Dan zijn er maximaal 2 vaste gezichten per baby. Voor kinderen van 1 jaar en ouder maximaal 3.
- Bij 3 of meer pedagogisch medewerkers zijn er maximaal 3 vaste gezichten per baby. Voor kinderen van 1 jaar of ouder maximaal 4.

In ons Protocol 'vaste gezichten' staat per kind omschreven wie de vaste gezichten zijn per kind.

We beschikken over een klein, vast team van 6 pedagogisch medewerkers. Deze werken verdeeld over de week in een zo vast en structureel mogelijk rooster. Hierin zit een zodanige overlap (altijd vast gezicht(en) + wisselgezicht), dat alle kinderen in ieder geval alle pedagogisch medewerkers kennen en andersom, zonder dat het vaste-gezichten-criterium niet wordt nagekomen. Ook de stagiaires werken op vaste dagdelen en de reeds gediplomeerde stagiaires met een vervangingscontract werken extra uren in geval van verlof, ziekte of andere calamiteiten (en worden structureel per maand een aantal uren ingezet om de 'feeling' met de groepen niet kwijt te raken). Dit alles, om nooit een vreemd gezicht van buitenaf te hoeven inzetten en juist bij vervanging altijd een bekend gezicht voor de kinderen en ouders te kunnen inzetten.

Verticale groep:

Heel bewust hebben we gekozen voor een verticale groep. De jongste kinderen leren namelijk van de oudere kinderen. Maar andersom leren de oudere kinderen ook rekening houden met de jongere kinderen. Dat vereist vaardigheden die een kind juist in een groep als deze kan leren en die verder hoe dan ook belangrijk zullen zijn in de ontwikkeling van een kind. Zie de uitwerking van de doelstellingen in de wet kinderopvang. Aan de andere kant zullen we ons er bewust van moeten zijn dat dit risico's met zich meebrengt en toezicht van groot belang is. Dit staat verder uitgewerkt in het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Middels onze pedagogisch coaching zijn we steeds actief bezig met bewust kijken naar wat alle leeftijden binnen de groep nodig hebben. Binnen onze mogelijkheden proberen we dit in de praktijk zoveel mogelijk aandacht te geven en waar nodig passen we dingen aan.

Er zal een overzicht worden bijgehouden over wat en hoeveel de kinderen eten/drinken, het slapen en eventuele bijzonderheden. Dit om de informatie die bij het ophalen van de kinderen aan ouders gegeven wordt, zo optimaal mogelijk te maken. Daarnaast worden er

voor de jongste kinderen logboeken bijgehouden (waar het groepswerk dit toe laat aan het einde van de dag. Hierin kunnen zowel ouders als pedagogisch medewerkers zaken noteren als veranderingen in het schema, hoe dag (en nacht) verlopen zijn, bijzonderheden, etc. Het is een wisselwerking om zoveel mogelijk thuis en op het kinderdagverblijf, op elkaar in te spelen. (Dit geldt met name voor de kinderen van 0-2 jaar, die nog regelmatig van het reguliere ritme kunnen afwijken, waar veel wisseling is van ritme en waar wij en/of ouders dit nodig achten).

In de stamgroep, die kind veilig maar wel boordevol uitdaging voor de kinderen zal zijn, zullen er vele mogelijkheden zijn voor de kinderen om hun ontwikkeling op alle facetten te stimuleren.

Daarmee bedoelen we niet alleen de materialen die worden aangeboden en de activiteiten, maar ook de inrichting en indeling van de groepsruimte. Gezamenlijke activiteiten kunnen zijn knutselen, 'koken', muziek maken, toneel, voorlezen, sensomotorisch spel...etc.. Beweging is belangrijk voor kinderen, dus dat proberen we altijd in te bouwen. Zowel buiten als binnen.

De buitenruimte is groot en biedt de ruimte aan kinderen om te klimmen, rennen en verkennen. Uiteraard is er wel voldoende overzicht. Wanneer het toelaat zullen ook activiteiten buiten worden gedaan, niet alles hoeft tenslotte per definitie binnen plaats te vinden. Bij lekker weer kan er ook voor gekozen worden om bijvoorbeeld buiten te eten met de kinderen.

We proberen in ieder geval 1 x per dag naar buiten te gaan. Afhankelijk van de groep en het weer, meestal in de ochtend. In het voorjaar/zomer zowel in de ochtend een keer als in de middag.

Ook buiten is er altijd een pedagogisch medewerkster bij, 2 indien nodig. Er is alle ruimte om spelletjes te doen. In de zomer wordt er een schaduwplek gecreëerd en zorgen we dat er met water kan worden gespeeld.

Voor de kleinste kindjes die nog niet lopen, worden wippers of stoeltjes mee naar buiten genomen. Of ze zitten lekker bij een leidster op schoot erbij. Als het weer het toe laat leggen we een grote picknickmat neer met speelgoed voor de allerkleinsten. Natuurlijk mogen ze ook kruipen in het gras.

De buitenruimte geeft veel mogelijkheden voor ontwikkeling. Zo stimulerend als de binnenruimte is, zo willen we dit ook voor de buitenruimte. Er wordt jaarlijks gekeken wat er aan stimulerend spel materiaal aan de buitenruimte kan worden toegevoegd. Ook buiten passen we steeds meer 'Reggio' activiteiten toe (sensomotorisch).

We werken met de kinderen niet op de 'schoolse' manier. Zoals eerder gezegd is er vanuit ouders veel behoefte aan een huiselijke plek. Daarom kiezen we ook zoveel mogelijk voor de huiselijke aanpak. Wel professioneel in aanbod uiteraard, met een doelstelling en leeftijdsadequaat.

We kiezen wel voor het werken met thema's.

Uiteraard zijn er ieder jaar de gangbare thema's als de seizoenen, feestdagen en dat soort thema's. Maar we willen veel meer thema's, ook tussendoor. Denk aan thema's als 'dieren', 'kleuren', 'boerderij' of 'beroepen', voor de oudere kindjes 'de basisschool' of een thema rondom hun eigen lichaam...enfin, teveel om op te noemen. Thema's kunnen een week duren, maar uiteraard ook een maand of een seizoen. Ouders zullen hiervan op de hoogte worden gehouden, zodat men er ook thuis spelenderwijs op kan inhaken en de ouders ook weten waar de verhalen over een bepaald iets van het kind vandaan komen. Uiteraard kunnen ouders ook altijd meedenken over nieuwe thema's en zelf suggesties doen. Allerbelangrijkste inspiraties voor de thema's zijn echter de kinderen in de groep zelf.

10. Activiteiten buiten de stamgroep:

Uiteraard speelt zich het grootste gedeelte van de opvang af in de groepsruimte en buitenruimte van het kinderdagverblijf. Echter zijn er ook momenten die we graag buiten de groep willen doorbrengen. Dit kan te maken hebben met een thema (denk aan bezoek aan de grote kerststal bij de Activiteitenhoeve, zoeken van herfstblaadjes, naar de winkel, etc.), of gewoon een dag met heerlijk weer om er op uit te gaan (bv. een wandeling). Dit gebeurt altijd volgens de ratio leidster-kind, die ook binnen de stamgroep geldt.

In de regel zitten alle kinderen in de bolderkar of kinderwagen. Er mag 1 kind lopend naast, vasthoudend aan de bolderkar of kinderwagen. Afhankelijk van hoeveel kinderen er mee gaan kan er ook aan elke hand van de pedagogisch medewerkster 1 kind.

Er gaat nooit een leidster alleen op pad, er is altijd minimaal 1 extra volwassene mee. Bij een groter uitstapje wordt 1 volwassene op 2 kinderen aangehouden. Het kan dus zijn dat er dan ouders worden gevraagd om mee te gaan als begeleiding of de oudercommissie. (Dan wordt dit uiteraard tijdig van te voren georganiseerd en moeten ouders toestemming geven hiervoor). Alleen als er aan dat ratio voldaan kan worden, kan dat uitstapje door gaan. Indien er kinderen zijn, waarvoor de ouders geen toestemming geven, blijven die in de stamgroep met leiding die voldoet aan het ratio.

Wat gaat er extra mee tijdens een activiteit buiten de stamgroep:

EHBO-koffer/paracetamol

Dekens

Eten/drinken

Luiers en billendoekjes

Voldoende opgeladen telefoons, te gebruiken om een achterwacht (dit is een van de pedagogisch medewerkers die niet aan het werk is die dag, maar wel bereikbaar is voor noodgevallen. Dit kan ook een ouder in de buurt zijn bij een groter uitstapje, waar dit vooraf mee is afgesproken) te bellen, of om in geval van nood te bellen naar 112 of de huisarts.

Een grote activiteit (voor ouders + kinderen) die door de oudercommissie wordt georganiseerd, gebeurt op medewerking van en verantwoordelijkheid van alle ouders voor hun eigen kind. Oudercommissie en team zijn er dan puur ter extra ondersteuning van de activiteit.

11. Samenwerking met derden.

Kinderdagverblijf joepie gebruikt o.a.informatie van brancheverenigingen, Boink, GGD en vakblad Vroeg als belangrijke informatiebron. Via deze weg blijven we altijd zo optimaal mogelijk geïnformeerd over nieuwe ontwikkelingen, etc. in de kinderopvang (alsmede Covid-19).

De Rijksoverheid en de branchevereniging als het gaat om de wet IKK.

Dit gebeurt ook door contacten te leggen en te onderhouden met andere ondernemers in de kinderopvang. Nauw betrokken daarbij zijn de Gemeente Gulpen-Wittem, basisscholen in de regio, de peuteropvang in de regio en de andere kinderdagverblijven in onze gemeente. Gezamenlijk werken we aan het onderzoeken van nieuwe manieren van samenwerking. Dit is uiteraard een lopend proces. Momenteel staat 'Gezonde Kinderopvang' centraal zowel landelijk als regionaal en op gemeentelijk niveau. Hierbij gaat het om voeding, beweging, media, etc. Als beleidsmedewerkster levert Jessica hierbij haar aandeel en vertaalt dit

binnen Joepie terug naar ons eigen beleid. Dit loopt verder in 2025.

Bij vraagstukken is er soms overleg met Kinderdagverblijf Hupsakee in Gulpen (wordt ook gezamenlijk BHV en EHAK-herhaling gevolgd) en worden ouders naar elkaar doorverwezen met een opvangvraag.

Vanuit de gemeente wordt gestimuleerd om samenwerking tussen kdv's, peuterspeelzalen en basisscholen te vergroten. Ook dit wordt in 2025 verder voortgezet. Het is wel opvallend dat het afgelopen jaar de andere 2 kinderdagverblijven binnen de gemeente niet deelnemen aan de activiteiten rondom de landelijke actualiteiten zoals boven omschreven. Gezien de doorlopende lijn voor kinderen is dit wel een gemiste kans. Zeker aangezien de kinderopvang voorheen veelal erbuiten viel (de kleine particuliere partijen). Nu kunnen we er actief bij betrokken zijn en onze stem laten horen, gezien de belangrijke rol die wij in de eerste levensjaren van een kind en diens ontwikkeling spelen.

Daarnaast werken we vanuit de wet kinderopvang ook samen met het Consultatiebureau. Een aantal keer per jaar zal er vanuit het consultatiebureau een bezoek plaatsvinden aan ons kinderdagverblijf, waarbij alle kinderen zullen worden besproken (waarvoor door ouders toestemming is gegeven).

Bij bijzonderheden mogen de ouders zelf hierbij aanwezig zijn om dingen te bespreken, anderzijds kan dit ook vanuit het consultatiebureau zijn of van ons als pedagogisch medewerkers. Zo houden we de lijnen kort, ook bij verdere doorverwijzing indien nodig. Het consultatiebureau pakt zaken meteen op indien nodig.

Ook is er samenwerking met de logopedist (vanuit BCO Onderwijs Advies) in de gemeente die ook de basisscholen en peuteropvang bezoekt om te screenen. Dit gebeurt bij ons ook 2x per jaar.

Indien een kind/gezin vanuit onze signalering wordt doorverwezen naar een hulpverlenende instantie, ontstaat er ook daarmee structureel contact in het belang van dit kind en gezin. Denk hierbij aan Adelante of bijvoorbeeld Integrale Vroeghulp, Stichting Kinderleven of Youz. Jessica onderhoudt als mentor deze contacten waar nodig.

12. Meldcode Kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag.

Zoals de Wet Kinderopvang dit voorschrijft, werken we met een Meldcode Kinderopvang en grensoverschrijdend gedrag. Deze meldcode is een stappenplan, te volgen wanneer er een vermoeden is (zelfs al maar een 'onderbuikgevoel') van kindermishandeling of huiselijk geweld/grensoverschrijdend gedrag. Het kan zijn dat dit stappenplan volgend blijkt, dat er geen sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld en dat er een verklaring is voor de vermoedens. Maar, het kan ook zijn dat de vermoedens wel kloppen en dit kan uiteindelijk dan een officiële melding tot gevolg hebben.

In januari 2015 heeft er een eerste bijeenkomst plaatsgevonden met een medewerkster van het meldpunt kindermishandeling en huiselijk geweld/Veilig thuis. Hierbij waren het team en de oudercommissie aanwezig. Voor het team was dit een duidelijke instructie van hoe te handelen/werken in de praktijk.

De oudercommissie was hierin meegenomen, om ook hen als ouders inzicht te geven in dat deel van onze werkwijze en hoe serieus wij hier mee omgaan.

Per 01-01-2019 is er het 'afwegingskader' opgenomen in de meldcode in het geval van kindermishandeling en/of huiselijk geweld in de thuissituatie.

Zoals de naam 'afwegingskader' al zegt, gaat het letterlijk om het maken van een afweging tussen het maken van een melding, of zelf hulp organiseren rondom het gezin. Hierin kan Veilig Thuis ondersteuning bieden.

We hebben gekozen voor een nieuwe meldcode waarin deze belangrijke informatie is uitgewerkt. Deze meldcode is in juni 2018 ontwikkeld door een samenwerking van Boink, de Branchevereniging Kinderopvang, de Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang en Sociaal Werk Nederland. Deze wordt indien nodig jaarlijks geactualiseerd.

Het protocol is op aanvraag te krijgen of te vinden bij de links op onze website www.kinderdagverblijfjoepie.nl.

BOinK heeft voor pedagogisch medewerkers in de kinderopvang een app ontwikkeld die sinds eind 2018 beschikbaar is, in samenwerking met de Branchevereniging Kinderopvang, de Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang en Sociaal Werk Nederland. Via de telefoon hebben pedagogisch medewerkers altijd de juiste informatie in handen over hoe te handelen. Per situatie leidt de app degene die hem gebruikt naar de juiste informatie bij de betreffende situatie. In de app kan 'klik voor klik' door de stappen van elke route uit het protocol 'Kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag' worden gelopen. Daardoor krijgt de gebruiker alleen de informatie en stappen uit de meldcode te zien die op dat moment voor haar van toepassing zijn. Bij elke stap kan om extra toelichting worden gevraagd. Gedurende het hele proces zie je in een voorgangsbalk hoe ver je je in het stappenplan bevindt. De app is bij uitstek geschikt om in de praktijk, zo nodig op de groep, met telefoon in de hand te gebruiken.

Alle pedagogisch medewerkers van ons kinderdagverblijf hebben deze app op hun telefoon.

Er is een opfrismodule ontwikkeld door Augeo Foundation (samenwerkend met Veilig Thuis). Deze opfrismodule is begin 2019 door iedereen gedaan.

In november 2019 heeft er een voorlichting en gesprek plaatsgevonden door en met Karin Direks, medewerkster Veilig Thuis, afdeling gezondheid en maatschappelijke participatie. Meer inzicht krijgen in het werk van Veilig Thuis, wat Veilig Thuis kan betekenen voor een kinderdagverblijf bij een vermoeden van kindermishandeling of grensoverschrijdend gedrag en verlagen van de drempel om een dergelijke organisatie in te schakelen waren hierbij de grootste doelstellingen. Na afloop bleken deze doelen ook bereikt te zijn hiermee.

In 2021 is er (vanwege Covid-lockdown), door het hele team online een training gevolgd over het voeren van gesprekken binnen het kader van de meldcode (via OVORA). Het voeren van gesprekken met betrokkenen en met professionals in het geval van kindermishandeling of overschrijdend gedrag. In 2024 zal opnieuw bekeken worden waar behoefte aan is qua scholing hieromtrent. In 2023 heeft Jessica via Augeo trainingen de cursus gevolgd 'werken met de meldcode'. De kernpunten hiervan zijn gedeeld met het team.

De meldcode wordt ieder jaar weer opnieuw in het team besproken, enerzijds om te kijken of er nieuwe actualiteiten zijn, waardoor de meldcode moet worden aangepast. Anderzijds om alle informatie nog eens met elkaar door te nemen en te zorgen dat alle pedagogisch medewerkers voldoende op de hoogte zijn van de stappen en de inhoud.

Voor meer info, zie de Meldcode Kinderopvang en huiselijk geweld.

De meldcode zal, net als alle onderdelen van ons beleid, jaarlijks terugkeren binnen het team.

Voedingsbeleid en implementatie:

In 2021 hebben we een begin gemaakt met bewust kijken naar de voeding die we gebruiken in ons kinderdagverblijf. Niet alleen leven we in een tijd waarin bewustwording rondom gezondheid heel actueel is. Er wordt ook veel onderzoek verricht rondom voedingsmiddelen en de invloed hiervan op onze gezondheid en met name ook jonge kinderen.

Aangezien we in alle opzichten aandacht hebben voor de ontwikkeling van jonge kinderen en het feit dat gezonde voeding hieraan kan bijdragen, willen we hier ook bewust mee bezig zijn op het moment dat de kinderen onder onze hoede zijn.

Los van het feit dat er zoveel informatie hierover te vinden is, inclusief discussies wel/niet, en daarnaast het feit dat kinderen ook veel 'gewend zijn van thuis', heeft een omslag wat betreft voeding tijd nodig. Na 2 jaar verdieping, producten aanpassen en bepaalde producten afbouwen en route uitstippelen met het team, hebben we eind dit jaar het beeld helder van hoe wij op dit moment ons voedingsbeleid vorm willen geven. In december hebben we uiteindelijk ook de inkooplijst aangepast voor de dagelijkse producten en zijn we in de groep gestart conform het vernieuwde beleid. Hierop is ons voedingsbeleid voor 2023 helemaal aangepast. Niet dat er zoveel ongezond was aan de voeding die we reeds gebruikten, echter er was zeker nog plaats voor verbetering.

Daarnaast hebben we in het team een uniforme visie gevormd, over hoe wij als professionals aankijken tegen voeding m.b.t. jonge kinderen.

Daarin nemen we deels ook mee wat er qua landelijke en regionale ontwikkelingen naar voren komt vanuit o.a. het netwerk 'Gezonde Kinderopvang'.

Speerpunten zijn als volgt:

Gezond verstand, gezonde gewoontes.....voor nu EN voor later.

Uiteraard willen we er altijd naar streven dat kinderen gezonde voeding binnen krijgen als ze op ons kinderdagverblijf komen. Echter minstens net zo belangrijk vinden we dat ze leren omgaan met voeding. Voor nu, maar vooral ook voor later. Het lijkt soms alsof we in een wereld van uitersten leven en steeds moeilijker de gulden middenweg kunnen vinden. Zo verschillen in onze groep ook de eetpatronen van kinderen. Ontbijt het ene kind in de ochtend met een boterham met chocopasta, zo krijgt een ander kind absoluut niets met suiker of weer een ander kind uitsluitend biologisch. Zoek daarin als kinderdagverblijf maar eens de juiste balans (los van de kinderen met bv een allergie).

Natuurlijk zouden we in de groep zaken als suiker volledig uit de voeding van de kinderen kunnen verbannen, maar hoe realistisch is dat? Wat gebeurt er thuis, bij opa en oma en later als ze groter worden en meer vrijheid krijgen?

Het zit in de psyche van de mens gebakken dat als er iets niet mag, je op het moment dat je de vrijheid kunt pakken, gaat uitproberen. Groot risico is dan vervolgens dat je daarmee helemaal losgaat, want je hebt bijvoorbeeld nooit geleerd om dingen met mate te doen.

Binnen het team zijn we het er vooral om die reden over eens, dat je niet iets volledig hoeft te verbannen of te doen alsof het niet bestaat als het om voeding gaat, maar dat je juist kunt leren wat heel gezond is en wat minder gezond is en hoe je hiermee om kunt gaan.

Zoet zien we bijvoorbeeld echt als een traktatie en wordt niet dagelijks op de boterhammen gesmeerd. Hebben we iets speciaals, dan mag er gerust na de 'sterke' boterham ook een keer iets zoets op het brood met de uitleg dat we dit niet iedere dag doen omdat het niet gezond voor ons is om daar iedere dag van te eten. Die boodschap dragen we dan ook uit naar de kinderen.

In de groep merken we heel goed, dat als iets niet op tafel staat, er ook niet over nagedacht wordt door de kinderen. Ze vinden het inmiddels heel normaal dat er bv. zuivelspread of groentesmeersels op tafel staan (producten als kaas en bewerkt vlees zijn er in 2022 zoveel mogelijk uit gegaan vanwege o.a. de suikers en zout). Daarnaast maken we van 'iets nieuws proeven' een uitdaging!

In 2025 gaan we hier verder mee aan de slag. We kijken kritisch hoe gezond onze 'gezonde keuzes' zijn en welke verbeteringen we hier nog in aan kunnen brengen.

Slotwoord:

We hopen dat onze werkwijze in deze pedagogische visie duidelijk naar voren is gekomen. Mochten er desondanks nog vragen zijn, maak dit dan gerust bij ons bespreekbaar. Zoals al eerder gezegd, een pedagogische visie is altijd onderhevig aan veranderingen en nieuwe ontwikkelingen.

Dit pedagogisch beleid staat aan de basis van het reilen en zeilen van ons kinderdagverblijf en gaat hand in hand met de algemene- en huisregels, het beleid voor veiligheid en gezondheid, de meldcode kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag, het beleid voor de oudercommissie, het interne klachtenreglement, een hygiëne-code, het protocol ziekte en medicijnverstrekking, protocol vaste gezichten, voedingsbeleid, privacy beleid, beroepscode kinderopvang, en algemene voorwaarden.

Het is de leidraad voor de uitvoering van ons werk in de praktijk...

Ouders ondertekenen (plaatsingscontract) bij begin van de opvang voor ons beleid en krijgen apart in te vullen en ondertekenen formulieren voor medicijngebruik (hierbij verwijzen we naar ons protocol 'ziekte en medicijntoediening'), medische gegevens (denk aan inentingen), openbare publicaties, activiteiten buitenshuis, slapen in buikligging, uitwisseling van gegevens met derden zoals bijvoorbeeld basisschool en oudercommissie en tot slot, Privacy beleid. Bij wijzigingen in beleid, worden ouders hier middels een nieuwsbrief van op de hoogte gesteld. In ieder geval aan het begin van ieder nieuw jaar worden alle ouders verwezen naar de nieuwe beleidsstukken op onze website.

Januari 2025
Jessica Olischlager
Bianca Velthuis